

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XIX/4/2008 Rady Miejskiej Ruciane – Nida z dn. 27.02.2008r.
Załącznik do Uchwały Nr I/2007 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Osiniak – Piotrowo z dn. 25.10.2007r.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak – Piotrowo

Gmina Ruciane – Nida Osiniak – Piotrowo 2007

ACUS Consulting Oddział Warmińsko-Mazurski
14 -100 Ostróda, ul. Pieniężnego 35a
tel. faks (089) 642 82 70, 642 82 76
www.acusconsulting.pl, e-mail: ostroda@acusconsulting.pl
opracowanie: Katarzyna Królak

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

WSTĘP	3
Tło i geneza prac nad Planem Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo	3
Specyfika Planu Odnowy Miejscowości.....	3
Rozdział I Powiązanie Planu z celami strategicznymi dokumentów dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy	4
Rozdział II Analiza zasobów miejscowości	5
Historia	5
Funkcje, jakie pełni wieś	10
Charakterystyka mieszkańców	12
Poziom organizacji mieszkańców i rozwój wsi	14
Położenie i wygląd wsi	17
Stan otoczenia środowiska naturalnego	20
Działalność rolnicza	34
Przedsiębiorczość	35
Dziedzictwo i kultywowanie tradycji	35
Ochrona zdrowia	41
Oświata	41
Bezpieczeństwo publiczne	42
Infrastruktura techniczna	43
Rozdział III Analiza SWOT	48
Rozdział IV Wizja rozwoju miejscowości Osiniak - Piotrowo	50
Rozdział V Priorytety, cele, zadania i karty zadań Planu Odnowy.....	53
Priorytety, cele i zadania planu	53
Karty zadań planu	55
Harmonogram wdrażania planu wraz z kosztorysem.....	67
Promocja i monitoring Planu Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo	69
Promocja Planu Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo	69
Monitorowanie Planu Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo	70

WSTĘP

Tło i geneza prac nad Planem Odnowy Miejscowości Osiniak – Piotrowo

Opracowanie dokumentu pt. Plan Odnowy Miejscowości jest elementem wymaganym przy staraniach o uzyskanie wsparcia dla przedsięwzięć, które chcą uzyskać finansowanie z funduszy strukturalnych w ramach działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”.

Cele działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” to przede wszystkim:

- podniesienie standardu życia i pracy na wsi,
- podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej,
- wzrost atrakcyjności turystycznej,
- zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego.

Takie cele należy mieć na uwadze przystępując do prac nad lokalnym Planem Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo.

W ramach działania przewidziane jest wpieranie projektów związanych z realizacją inwestycji z zakresu modernizacji i wyposażenia obiektów pełniących funkcje kulturalne, rekreacyjne i sportowe, odnowienia obiektów zabytkowych, charakterystycznych dla tradycji budownictwa wiejskiego regionu i ich adaptacji na cele publiczne, modernizacji przestrzeni publicznej we wsi (place, parki, tereny zielone). Wspierane mogą być także projekty przyczyniające się do rozwoju publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych wsi oraz działania związane z promocją regionu.

Istotnym elementem działania jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną, kulturową i przyrodniczą.

Specyfika Planu Odnowy Miejscowości

Specyfika Planu Odnowy polega nie tylko na tym, że ma zdecydowanie zdecentralizowany, lokalny, miejscowy charakter, obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości, ale również na tym, że jest ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno-kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców. Ma mniej pro-gospodarczy, a bardziej pro-społeczny charakter. Dzięki temu może stanowić doskonałe uzupełnienie

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

strategii rozwoju całej gminy, która zazwyczaj koncentruje się na zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych.

Ogólnym celem Planu Odnowy jest podtrzymanie i odtworzenie atrakcyjności miejscowości jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności.

Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy prawie każda miejscowość oferuje konkurencyjną pod względem podstawowych usług publicznych i ogólnodostępnych usług „wyższego rzędu” alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi do większych miast.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo dotyczy lat 2007–2013. Podstawową jego część stanowi opis zasobów wsi i tkwiącego w niej potencjału oraz możliwości organizacyjnych mieszkańców. Na tej podstawie przeprowadzona została analiza słabych i mocnych stron miejscowości oraz analiza szans i zagrożeń. Pozwoliła ona na określenie kierunków rozwoju miejscowości, nakreślenie priorytetów oraz wyszczególnienie działań, które będą w ich ramach realizowane.

Funkcje, jakie pełni Osiniak - Piotrowo to przede wszystkim funkcje mieszkalne, rolnicze i turystyczne. Pod tym kątem były też ustalane priorytety i kierunki rozwoju miejscowości. Ostatecznym celem wszelkich działań jest poprawa standardu życia mieszkańców wsi.

Niniejszy plan odnowy wskazać ma jakie konkretne działania muszą być poczynione, aby powyższy cel został osiągnięty. Świadomość jasno sprecyzowanych kierunków rozwoju pobudza aktywność lokalnego środowiska i stymuluje je na rzecz partnerstwa, rozwoju i promocji wartości, które reprezentuje.

Rozdział I

Powiązanie Planu z celami strategicznymi dokumentów dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo został opracowany zgodnie z procedurą zawartą w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa opublikowanym w Dz. U. Nr 284, poz. 2846 z 2004r.

Plan został zatwierdzony Uchwałą Nr I/2007 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Osiniak – Piotrowo z dnia 25.10.2007 roku.

Plan został zatwierdzony Uchwałą Nr XIX/4/2008 Rady Miejskiej Ruciane – Nida z dnia 27.02.2008 roku.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo zgodny jest z następującymi dokumentami strategicznymi gminy Ruciane - Nida:

- ✗ **Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Ruciane - Nida** przyjęty Uchwałą Nr XXX/4/2005 Rady Miejskiej Ruciane – Nida z dnia 31.01.2005 roku
- ✗ **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ruciane - Nida** przyjęty Uchwałą Nr X/52/99 Rady Miejskiej Ruciane – Nida z dnia 29.06.1999 roku
- ✗ **Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ruciane – Nida** przyjęta Uchwałą Nr XXII/59/2000 Rady Miejskiej Ruciane – Nida z dnia 30.06.2000 roku

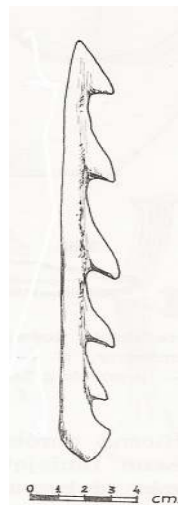
Plan jest również zgodny z dokumentami o znaczeniu ponadlokalnym. Są to:

- ✗ **Planem Rozwoju Lokalnego Powiatu Piskiego** przyjęty Uchwałą Nr XV/87/08 Rady Powiatu Pisz z dnia 31.01.2008r.
- ✗ **Strategia Rozwoju Powiatu Piskiego** na lata 2004-2015, która stanowi załącznik do Uchwały XIV/82/04 Rady Powiatu Pisz z dnia 26.02.2004 r.
- ✗ **Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020** stanowiąca załącznik do Uchwały Nr XXXIV/474/05 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 31 sierpnia 2005 r.

Rozdział II Analiza zasobów miejscowości

Historia

Starożytność

Pierwszy udokumentowany ślad przebywania człowieka w okolicach dzisiejszego Osiniaka - Piotrowo pochodzi ze środkowej epoki kamienia (ok. 8000 lat p.n.e.). W związku z ociepleniem klimatu na Pojezierzu Mazurskim zapanowały lepsze warunki do bytowania. Okolice penetrowane były przez łowców i myśliwych. Dowodzą tego przede wszystkim narzędzia rogowie do połowu ryb, zagubione niegdyś przy brzegach zbiorników wodnych, jak wydobyty z rzeki Krutyni harpun (okolice Osiniaka - Piotrowo).

Rysunek schematyczny Harpun z Osiniaka - Piotrowo (okolice Wojnowa).
Źródło: Mrągowo z Dziejów Miasta i Powiatu.

Galindowie

Galindowie to jedno z pruskich grup plemiennych. Pierwsze wiadomości o Prusach podał historyk rzymski Tacyt w I wieku n.e. pisząc o Estach, których identyfikuje się dzisiaj w nauce z Prusami. Po nim, około połowy II wieku, geograf aleksandryjskich Ptolemeusz zapisał nazwy plemion Galindów i Suduwów (późniejszych Jaćwięgów) w swym dziele Geografia. Tych pierwszych umieścił na południu Prus. W XIV wieku kronikarz Krzyżacki Piotr Duisburg napisał, że gdy do Prus przybyli Krzyżacy (XIII w.), to obszar Galindii był już pokryty puszcza (ludność wyginęła). Całkowite wyludnienie tych ziem należy jednak uznać za mało prawdopodobne.

Galindów Ptolemeusza należy wiązać z osadnictwem z I wieku na Pojezierzu Mrągowskim i nad jeziorem Śniardwy, które to osadnictwo potwierdzają badania archeologów. W średniowieczu obszar ten stanowił centrum ziem zajętych przez plemię Galindów. Na południu jego granicą był wówczas kilkunastokilometrowy pas puszczy i bagien, rozdzielając zarazem Galindię i Słowian (Mazowszan). Zaskakująca jest ciągłość osadnictwa galindzkiego od II aż do końca XII wieku. Tereny te posiadały dość dobre warunki dla bytowania. A mianowicie – różnej jakości gleby, bogate lasy iglaste i liściaste, liczną zwierzynę, ryby, ponadto niezwykle ważne dla osadnictwa darniowe rudy żelaza oraz bursztyn. Warunki owe sprzyjały więc stopniowemu rozwojowi rolnictwa, rzemiosła i wymianie handlowej.

W XI wieku powstały w całych Prusach liczne grody w strefach granicznych terytoriów plemiennych. Miały one ułatwić ochronę granicy. Były to przeważnie strażnice z niestałymi załogami. Na obszarze Puszczy Piskiej w okolicach dzisiejszego Osiniaka – Piotrowo istniał punkt obronny.

Powstanie wsi

Wieś została założona przez rosyjskich staroobrzędowców, którzy przybyli na Mazury po wydaniu zgody przez Króla pruskiego Fryderyka Wilhelma III (5.12.1825) na rozpoczęcie procesów osiedleńczych. Jako pierwszy przesiedlił się Onufry Jakowlew (7.06.1830), który na zakupionym gruncie założył wieś z czasem nazwaną Onufryjewem. Był on pośrednikiem przy zawieraniu dalszych umów o zakup ziemi. Do końca 1830 staroobrzędowcy zakupili ziemię nad Krutynią w okolicy jeziora Duś gdzie założyli na prawie dziedzicznym wieś oficjalnie nazwaną Eckertsdorf (na cześć nadleśniczego Eckerta, w którego obwodzie została lokowana). Jednak brat przywódcy sekty - Jefima Borysowa, nazwał ją Wejnowo od nazwy wsi w guberni witebskiej, w której się urodził. Z czasem staroobrzędowcy założyli dalsze wsie - Gałkowo, Mościszki, Zameczek, Iwanowo, Świgajno, Piaski,

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Kadziłtowo, Piotrowo i **Osiniak - Piotrowo** założony pod urzędową nazwą **Fedorwalde**. Łącznie nabyli 5047 morgów leśnego gruntu. Głównym nabywcą tych terenów był brat przywódcy sekty, Sidor Borysow (Sławikow).

Rozwój w społeczności Osiniak - Piotrowo

W grudniu 1831 roku staroobrzędowcy zakupili również grunty na lewym brzegu Krutyni na północ od Osiniaka - Piotrowo, gdzie powstały z czasem kolejne wsie. W sumie wyznawcy starej wiary prawosławnej założyli jedenaście wsi. Starowiercy mieszkali także w rozproszeniu w innych powiatach. Wszyscy pełnoprawni osiedleńcy w liczbie 275 emigrowali na Mazury w latach 1829 – 1832 z 29 wsi guberni augustowskiej i suwalskiej: Biała Góra, Buda Ruska, Głęboki Rów, Huta, Ignacego, Jury, Kolno, Leszczewo, Linówek, Lipina, Lipniak, Malinowo, Olszynka, Pijawne Ruskie, Pokralewo, Pogorzelec, Politewo, Posejanka, Rykowizna, Sejny, Smolewizna, Sołomianki, Szczury, Wiernie, Wilczego, Wodziłki, Wysoka Góra, Zaleszczewo i Zdrojszczyki. Pozostali przybywali do 1842 roku również z tych ziem, ale także z guberni witebskiej i wileńskiej. Od jednej do kilku rodzin przybyło z guberni czernihowskiej, nowogródzkiej, mińskiej, pskowskiej, smoleńskiej, twerskiej, moskiewskiej, woroneskiej, żytomierskiej i niżnonowogrodzkiej. Z Warszawy i Modlina, przyjechało 10 osób (9 do Wojnowa, 1 do Onufryjewa), z Rygi – 16, po 5 z Dyneburga i Moskwy, po 3 z Petersburga i Miławy i po 1 z Rajgradu w Królestwie Polskim oraz Kijowa, Jarosławia, Orłowa i bliżej nieznanymi z Podola. Osadników zwalniano od opłaty podatków w ciągu pierwszych sześciu lat, ale nie przyznano im przywileju wolnego wyrębu lasów. Nie uzyskali też zwolnienia od obowiązku służby wojskowej aż do trzeciego pokolenia. Jedynie staroobrzędowcy z pierwszego pokolenia, którzy nabyli ziemię na swoje imię, byli wolni od poboru do wojska. Ponieważ przeważnie grunty formalnie kupował jeden delegowany staroobrzędowiec, więc ci wszyscy, którzy od niego otrzymywali swoje parcele, tracili prawo do zwolnienia ze służby wojskowej. W 1842 roku w wieku poborowym było 142 starowierców, we wsiach Wojnowo – 61, **Osiniak - Piotrowo – 11**, Gałkowo – 8, Nikołajewo -5, Onufryjewo -16, Piotrowo -7, Piaski – 5, Zameczek – 12, i Ładne Pole – 17 mężczyzn. Mimo tych ograniczeń 8 stycznia 1834 roku przybysze zdążyli wybudować dla siebie domy i w większości wykarczować las na zakupionym terenie. Z miejscową administracją osadnicy porozumiewali się w języku polskim, który opanowali w czasie pobytu w Królestwie Polskim. Przy zawieraniu umów towarzyszył im polski tłumacz przysięgły – Skopnik. Starowiercy na Mazurach, zanim pobudowali molenny, modlili się w wybranych domach odpowiednio przystosowanych do tego celu.

W 1837 roku staroobrzędowcy mieli już świątynię w Ładnym Polu.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Zbudowali ją mieszkańcy wsi Ładne Pole, **Osiniak - Piotrowo**. Została wzniesiona z surowych okrągłaków i pokryta słomą. Przed wejściem dostawiono dzwonnice z ośmiokończowym krzyżem, do której wchodziło się z przedsionka świątyni. Pod dwuspadowym daszkiem zawieszone były początkowo *biła* - drewniane i metalowe, a potem dzwony. Ostatnie nabożeństwo odbyło się w niej w 1915 roku. W 1935 roku molenę rozebrano. W Prusach Wschodnich staroobrzędowcy mieszkali w sąsiedztwie Mazurów. Niektórzy mężczyźni pracowali razem przy wyrębie lasu. Kontakt z Mazurami był na tyle częsty, że część starowierców nauczyła się od nich gwary mazurskiej. W latach trzydziestych polityka Niemiec zmierzała do germanizacji Mazurów: „Młode pokolenie Mazurów w latach poprzedzających II wojnę światową było socjalizowane na gruncie języka niemieckiego i proces ten można określić w kategoriach łagodnego przechodzenia od tożsamości mazurskiej do niemieckiej” (Domagała 1996, s. 50). Z wywiadów przeprowadzonych ze starszymi staroobrzędowcami mieszkającymi zarówno na Mazurach, jak i w Hamburgu wynika, że Mazurzy są postrzegani przez nich jako Niemcy, mówiący swoim językiem mazurskim: *Polacy tu nie mieszkali na naszych wioskach, ale byli Mazurzy, no Niemcy, ale po niemiecku ci starsi nie mogli, tylko po polsku, to znaczy po mazursku mogli i my między nimi nauczyli się; - tłumaczył informator z Ukty urodzony w 1935 r. (Zielińska 1996, s. 51); Po polsku nauczyłam się sama z sąsiadami Mazurami, chociaż byli Niemcami, mogli po polsku - opowiada kobieta z Hamburga urodzona w 1928 r. w **Osiniaku - Piotrowo**. Zauważane są różnice między polszczyzną i gwarą mazurską: [...] *my myśleli, mazurskie to jest polskie, ale to nie. Teraz zobacz, po mazursku to się mówi zierciadło, czy tam Polak to mówi zierciadło? A Mazur zierciadło. Ale Polak mówi lustro, nie? Teraz, u Mazurów to co było okrągłe, to było kółko i jak to z niemieckiego to było Fahrrad, nie, [...] ale przyszli Polaki, przyszli, to jest rower. To trzeba było się uczyć. Teraz Mazur mówił kwas, Polak ocet. Mazur szwyble, a Polak zapałki. To różnica między mazurskim a polskim. Myśleliśmy, że mazurski to polski, a to nie było. To jest specjalna mowa mazurska - opowiada kobieta urodzona w 1920 r. w Wojnowie (Zielińska 1996, s.151-152).**

Silny związek języka domu z religią nie pozwolił na tak silną germanizację staroobrzędowców jak to miało miejsce w przypadku Mazurów, część rodzin jednak przyjęła przed wojną język niemiecki i zaczęła się asymilować z kulturą niemiecką. Sprzyjały temu procesowi niemiecka szkoła i organizacje, między innymi Hitlerjugend.

W czasie II wojny światowej staroobrzędowcy, tak jak Mazurzy, walczyli w szeregach Wehrmachtu.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Większość staroobrzędowców, którzy wyemigrowali do Niemiec osiedliła się w Hamburgu. Nie tworzą tam zorganizowanej zarejestrowanej prawnie mniejszości religijnej, nie mają molenny, ani nastawnika (przywódcy duchowego). Trudno jest ustalić, ilu staroobrzędowców tam mieszka, ale liczbę rodzin utrzymujących jeszcze ze sobą kontakty i nie do końca zaasymilowanych - przyznających się do swojego pochodzenia, szacuje się na ok. 30-40.

W końcu 1944 na teren Prus Wschodnich dotarła Armia Czerwona i zaczęła się gehenna rdzennej ludności. Radzieccy żołnierze z takim samym okrucieństwem traktowali miejscowych Niemców, Mazurów i staroobrzędowców. Paradoksem było, że właśnie starowiercy z racji posługiwania się językiem rosyjskim byli szczególnie prześladowani, ponieważ podejrzewano ich o szpiegostwo lub przynależność do własowców. Wielu zostało wówczas zabitych lub zesłanych na Sybir. **Historia opowiedziana przez kobietę urodzoną w 1928 w Osiniaku – Piotrowo**, teraz mieszkającą w Hamburgu, może służyć jako ilustracja losów mazurskich staroobrzędowców: *Osiem lat chodziłam do Volksschule w Wojnowie, potem do Mrągowa do Berufsschule. Nie skończyłam, bo przyszli Rosjanie, wkroczyli w styczniu. Ojciec był wtedy w niemieckim wojsku. Z matką i rodzeństwem uciekli z domu i ukrywali się w lesie i w różnych gospodarstwach. Niestety, żołnierze ich dogнали, została wtedy zgwałcona. Udało się im ponownie uciec i na dwa miesiące znaleźli schronienie w klasztorze staroobrzędowców w Wojnowie. Potem została wywieziona do Rosji, a matka z siedmiorgiem młodszego rodzeństwa pozostała w klasztorze. Informatorka powiedziała, że wywózki zaczęły się ok. 21 kwietnia 1945 roku, objęły ok. 12 tysięcy osób. Ona do 1950 roku była w Czuwaszkiej SSR zwischen Gorki und Sawar. Na Syberii cierpiała głód, do tej pory z tego powodu choruje. W 1950 roku pozwolono jej prosto z Syberii wyjechać do NRD, gdzie mieszkała jej ciotka. Dopiero z NRD na zaproszenie swojej matki mogła wrócić na Mazury. Do domu wrócił też ojciec. Rodzina zamieszkała w Rucianem-Nidzie. Informatorka szybko wyszła za mąż za staroobrzędowca i zamieszkała z nim w Wygrynach. Życie w Polsce przynosiło jednak wciąż nowe rozczarowania. Trudności wynikały między innymi z faktu, że ani w rodzinie informatorki, ani w rodzinie jej męża nikt nie znał polskiego: Pokolenie rodziców mówiło po rosyjsku. Rosyjskim takim z klasztoru. My mówili bulba, a po rosyjsku richtig kartoszka. Mama z tatą i do dzieci po rosyjsku w czasie przedwojennym [mówili]. W Polsce na początku lat pięćdziesiątych rodzice rozmawiali ze sobą po rosyjsku, a dzieci po niemiecku. Dzieci ze sobą po niemiecku, ten niemiecki szedł najlepiej. Po wojnie z siostrami rozmawiałam po niemiecku, ten rosyjski nie szło, bo my przyuczyli się tylko z klasztoru. W rodzinie męża w domu mówiono tylko po niemiecku, po*

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

polsku i po rosyjsku tam nie mówili. Po rosyjsku nie mówiliśmy fließend, a mąż zupełnie nie mówił. Mamy dwóch synów [urodzeni w 1953 i 1956]. Do szóstego roku życia dzieci mówiły tylko po niemiecku. Nauczyciele mieli do nas pretensje, że synowie nie potrafili mówić po polsku. Tylko trochę umieli z ulicy, dla nas było trudno. Po polsku później się nauczyłam z sąsiadami. Jedenfalls po niemiecku. Nikt po polsku nie mówił. U nas w domu było rozmawiane albo po rosyjsku albo po niemiecku. Rodzice informatorki początkowo nie myśleli o emigracji, próbowali nauczyć się polskiego i przystosować się do nowej sytuacji: Mama rozmawiała z ojcem po rosyjsku, ale gdy była Polska, to starali się mówić po polsku. Rodzice uczyli się sami od ludzi. Informatorka też nauczyła się polskiego, czytając gazety, rozmawiając z osiedleńcami z centralnej Polski, ale w domu nie mówiła po polsku. Mąż, który pochodzi z niemieckojęzycznej rodziny nie akceptował życia w Polsce i nie próbował się przystosować. Starania o wyjazd rodzina rozpoczęła na początku lat siedemdziesiątych, ale dopiero w 1980 udało się wyjechać do Hamburga.

Po II wojnie światowej polityka polskich władz wobec ludności autochtonicznej oraz inne czynniki, też ekonomiczne, doprowadziły do prawie całkowitej emigracji rdzennej ludności mazurskiej oraz staroobrzędowców do Niemiec. W mazurskich wioskach pozostała molenna (świątynia), klasztor i tylko garstka starszych staroobrzędowców (Zielińska 1996, s. 28-31).

Tereny zamieszkałe przez staroobrzędowców zaczęli zaludniać Polacy przybywający w te strony z różnych regionów, z centralnej Polski ale również z terenów dzisiejszej Litwy, Ukrainy oraz przede wszystkim Białorusi.

Funkcje, jakie pełni wieś

Sołectwo Osiniak - Piotrowo, jest jednym z 16 sołectw w Gminie Ruciane - Nida. Wieś jest jedną z 47 miejscowości wchodzących w skład Gminy.

Tabela nr 1. Wykaz sołectw Gminy Ruciane – Nida

Lp.	Sołectwo
1.	Sołectwo Gałkowo
2.	Sołectwo Iznota
3.	Sołectwo Karwica

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

4.	Sołectwo Końcewo
5.	Sołectwo Krzyże
6.	Sołectwo Niedźwiedzi Róg
7.	Sołectwo Nowa Ukta
8.	Sołectwo Onufryjewo
9.	Sołectwo Osiniak – Piotrowo
10.	Sołectwo Szeroki Bór
11.	Sołectwo Śwignajno
12.	Sołectwo Ukta
13.	Sołectwo Wejsuny
14.	Sołectwo Wojnowo
15.	Sołectwo Wólka
16.	Sołectwo Wygrany

Źródło: www.bip.ruciane-nida.pl

Funkcje, jakie pełni Osiniak – Piotrowo to:

- ✗ funkcja mieszkalna,
- ✗ turystyczna,
- ✗ rolnicza,

Funkcje Osiniaka - Piotrowo określają jego naturalne warunki. Położenie na terenie Puszczy Piskiej wchodzącej w skład Mazurskiego Parku Krajobrazowego oraz bogata spuścizna historyczna. Korzystna lokalizacja w pobliżu ważnej trasy krajowej nr 58, czyni ze wsi miejsce dostępne dla wypoczynku i rekreacji, dając jednocześnie możliwość zapoznanie się z dziedzictwem kulturowym regionu.

Dla miejscowości rozwój turystyki może stanowić istotny element

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

aktywności gospodarczej, a przez to dla mieszkańców uzupełnienie źródeł dochodów. Preferowanie tego rodzaju działalności wymusza rozwój infrastruktury, powodując wzrost kultury i jakości życia, wpływa również korzystnie na rozwój zasobów ludzkich poprzez kreowanie dążeń do zdobywania nowych umiejętności i podnoszenia kwalifikacji. Należy zaznaczyć, iż szeroko rozumiana branża turystyczna musi dysponować zapleczem na odpowiednim poziomie, sprostać wymaganiom higieniczno-sanitarnym i estetycznym oraz zapewnić atrakcje dla przebywających gości przy jednoczesnym zagwarantowaniu bezpiecznego pobytu: dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym.

Charakterystyka mieszkańców

Stopień znajomości, warunki funkcjonowania i rola występujących zjawisk jest w znacznym stopniu wykładnikiem więzi społecznych danej miejscowości. W Osiniaku - Piotrowo elementy kultury duchowej i społecznej nie tylko zachowały się często lepiej niż na innych terenach, ale też przetrwały niekiedy ich formy starsze, archaiczne. Wpłynęła na to historia tych ziem ale także stosunek do obrzędów i wierzeń samych nosicieli. Dla mieszkańców Osiniaka - Piotrowo pieśni, zwyczaje, obrzędy i wierzenia były symbolem swojskości i dlatego też przechowywane były z całym pietyzmem. Można zatem stwierdzić, że pielęgnowane dziedzictwo stanowi o więzi społecznej tej ludności, podobnie jak utrzymanie mieszanej swoistości kulturowej oraz uczestniczenie w jej utrzymaniu przedstawicieli wszystkich grup mieszkańców świadczy o powstaniu więzi zintegrowanego społeczeństwa wsi.

Cechą charakterystyczną dla Osiniaka – Piotrowo jest fakt, iż wśród mieszkańców są wyznawcy czterech religii. Odmienność wyznania nie stanowi podłoża konfliktu. Najwięcej jest katolików, wieś należy do parafii w Rucianem – Nidzie. Powszechni na Mazurach ewangelicy mają swój kościół w Wejsunach i kaplicę w Ukcie, stanowiącą część rozbudowującego się ośrodka opieki nad osobami niepełnosprawnymi. W Osiniaku – Piotrowo Mieszka kilka rodzin prawosławnych, oraz starowierców.

Liczba mieszkańców sołectwa według stanu na dzień 01.01.2007 r. wynosi: 189 osoby. Stanowi to ponad 2% ogółu mieszkańców Gminy Ruciane - Nida.

Tabela nr 2. Stan ludności miejscowości Osiniak - Piotrowo w ostatnich 5-ciu latach

ROK	Osiniak – Piotrowo
2002	170
2003	171
2004	172
2005	173
2006	189

Źródło: UMiG Ruciane-Nida

Stan ludności w Osiniaku – Piotrowo na przestrzeni ostatnich lat nieznacznie się zwiększył. Jest to zjawisko bardzo pozytywne, zważywszy na nieustannie spadającą liczbę urodzeń i rosnącą skalę migracji na terenach wiejskich województwa warmińsko – mazurskiego.

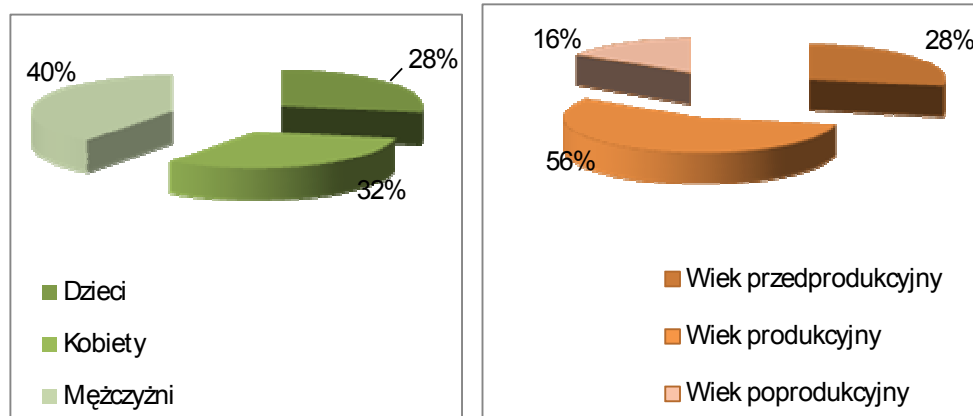
Tabela nr 3. Szczegółowe dane demograficzne dla roku 2007

ROK	OGÓŁEM	Dzieci	Mężczyźni	Kobiety	Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
					M	K	M	K
2007	189	53	75	61	65	41	10	20

Źródło: UMiG Ruciane-Nida

Jak wynika z powyższej tabeli wśród ludności Osiniaka - Piotrowo przeważają osoby w wieku produkcyjnym. Dzieci w miejscowości stanowią prawie 28 % ogółu ludności. Tak korzystna sytuacja demograficzna świadczy, iż Osiniak - Piotrowo jest miejscowością z dużymi perspektywami rozwojowymi.

Wykres nr 1. Struktura wieku mieszkańców Osiniaka - Piotrowo

Poziom organizacji mieszkańców i rozwój wsi

Sołtysem Osiniaka - Piotrowo jest Pan Zbigniew Zęgota

Rada sołecka liczy 3 członków, w jej skład wchodzi:

- ✗ Teresa Sakowska
- ✗ Edward Jaworski
- ✗ Robert Mysiorski

Spółeczność Osiniaka - Piotrowo jest zgrana i mocno związana z miejscem zamieszkania i pracy, jaką stanowi wieś. Są to ludzie bardzo ze sobą zżyli, lubią wspólnie spędzać czas, podkreślane są dobre stosunki sąsiedzkie. Obecnie jest im tylko trudno odnaleźć się w zmieniającej się rzeczywistości i dostosować do warunków integracji europejskiej.

Niewielki odsetek mieszkańców to ludzie stosunkowo mało zaradni, zagubieni w otaczającej ich rzeczywistości i często bezradni. Należy uczynić wszystko, by móc pomóc zarówno im jak i ich rodzinom. Szczególny nacisk należy kłaść na działania edukacyjne umożliwiające tym ludziom podniesienie ich kwalifikacji zarówno zawodowych jak i społecznych.

Lokalni liderzy skupieni w Radzie Sołeckiej są mocno zaangażowani w rozwój miejscowości.

Dawniej we wsi funkcjonowało Kółko Rolnicze, a istniejąca tu szkoła podstawowa skupiała wszelkie inicjatywy dziecięce, młodzieżowe oraz integrowała dorosłych mieszkańców. W roku 1985 szkoła w Osiniaku - Piotrowo została zamknięta. W budynku są obecnie mieszkania, jedno pomieszczenie przeznaczono na świetlicę wiejską. Do czasu zamknięcia szkoły we wsi działało Koło Gospodyń Wiejskich, organizowano wiele imprez integrujących społeczność lokalną, w tym kuligi zimą, Dzień Dziecka, zajęcia pozalekcyjne dla dzieci, wyjazdy na wycieczki szkolne.

Zamknięcie szkoły negatywnie wpłynęło na zorganizowanie społeczności lokalnej. W miejscowości nie funkcjonują obecnie żadne organizacje pozarządowe. We wsi odbywają się spotkania Kółek różańcowych, dwóch – dla kobiet i mężczyzn. Dzieci i młodzież spotykają się w świetlicy wiejskiej, grają w tenisa

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

stołowego. Mieszkańcy wsi wielokrotnie podkreślają jednak brak zagospodarowanej powierzchni wspólnej wsi, w tym małej architektury (ławki), placu zabaw dla dzieci i niską ofertę spędzania wolnego czasu w świetlicy.

Władze samorządowe gminy podejmują wiele działań, mających na celu poprawę życia społeczności wsi, w pomieszczeniach świetlicy wiejskiej wymieniono okna, pomalowano ściany. Jednak środki budżetowe gminy są niewystarczające na zrealizowanie wszystkich niezbędnych we wsi zadań.

Budynek, w którym na parterze znajduje się pomieszczenie świetlicy.

Wejście do świetlicy.

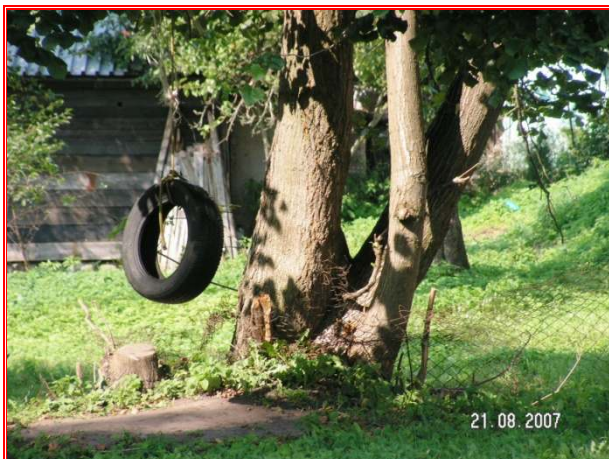

Wnętrze świetlicy

Dyplomy i puchar, które otrzymali mieszkańcy w Turnieju Wsi rok 2007

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Jedyna we wsi huśtawka dla dzieci.

Teren przy świetlicy przeznaczony na plac zabaw i plenerowe miejsce spotkań dla mieszkańców.

Plac przy drodze gminnej, gdzie planowane jest umiejscowienie przystanku autobusowego.

Tablica ogłoszeń (magnetyczna, nie zamykana) we wsi, wymagająca wymiany – informacje na niej umieszczane zrywane są przez wiatr.

Niewątpliwym atutem miejscowości jest sołtys wsi Pan Zbigniew Zęgota. Wraz z żoną podejmują działania integrujące i aktywizujące społeczność wsi. Organizowane są imprezy, tzw. „koszyczkowe” w pomieszczeniu świetlicy. Mieszkańcy darzą szacunkiem sołtysa i jego rodzinę. W trakcie rozmowy z mieszkańcami opowiadano o spotkaniach mieszkańców wsi, odbywających się kilkanaście lat temu – wspólne granie w karty, zabawy wiejskie, wspólny Sylwester i Andrzejkę - corocznie odbywały się we wsi. Mieszkańcy wspominając tamte spotkania pragną do nich powrócić.

Wszystkie wątpliwości i problemy rozwiązywane są na zebraniach wiejskich oraz podczas organizowanych spotkań Rady Sołectkiej z burmistrzem gminy, radnymi i członkami innych organizacji.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Gościnność mieszkańców Osiniaka - Piotrowo jest godna pozazdroszczenia, życzliwi, uśmiechnięci i zgrani mieszkańcy budzą szacunek i chęć pozostania w miejscowości dłużej.

Wartym odnotowania są również kontakty obecnych członków społeczności wsi miejscowości z byłymi, przedwojennymi, dziś mieszkającymi na terenie Niemiec mieszkańcami.

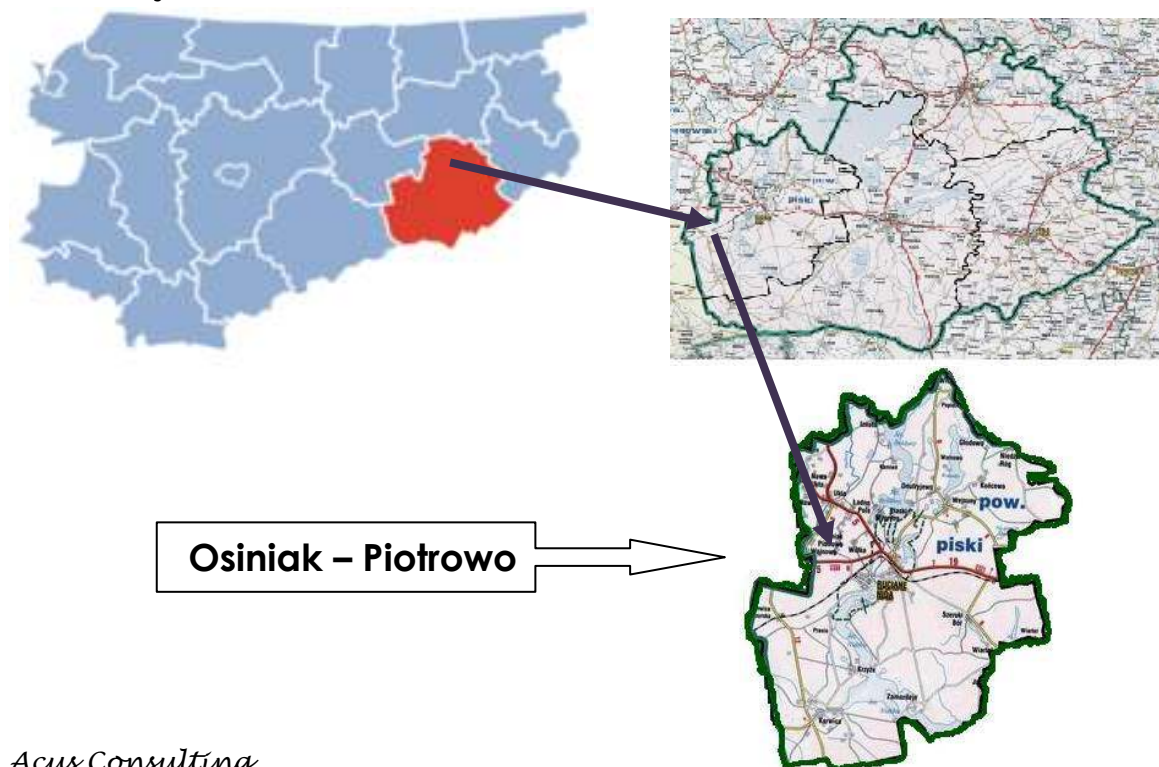
Dwie rodziny polska i niemiecka, dwie historie, dwie kultury, jedno miejsce, które je łączy posiada, przed wojną należąca do rodziny niemieckiej, po wojnie do polskiej.

Coroczne spotkania w domach, które kiedyś zamieszkiwali zacieśniają więzi, prowokują do wspomnień, jak wcześniej wyglądała wieś, jakie tradycje pielęgnowano, to gdzie mieszkał i czym się zajmował.

Położenie i wygląd wsi

Wieś Osiniak - Piotrowo położona jest w zachodniej części Gminy Ruciane – Nida, w powiecie piskim, w województwie warmińsko-mazurskim. Bezpośrednio przez wieś przebiegają dwie drogi gminne, zaś w niedalekiej odległości znajduje się droga krajowa nr 58.

Lokalizacja wsi Osiniak – Piotrowo

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Odległość od najbliższych miejscowości gminy:

Wojnowo 1,5 km

Ukta 3,7 km

Ruciane – Nida 4,0 km

Odległość od miasta powiatowego Pizsa: 20,4 km

Do dnia dzisiejszego miejscowość zachowała swój pierwotny charakter i w dużej części unikatową zabudowę charakterystyczną dla wiosek starowierskich. Wieś ma charakter tzw. „ulicówki, zabudowa skupiona jest wzdłuż biegnącej przez wieś drogi.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

W miejscowości zachowały się drewniane domy, z których kilka wymaga pilnego remontu.

Obejścia są estetyczne i zadbane.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Wieś jest malownicza o każdej porze roku.

Fot. Sylwia Długozima (mieszkanka Osiniaka – Piotrowo)

Stan otoczenia środowiska naturalnego

Budowa geologiczna

Ogólne nachylenie olbrzymiej kredowej niecki mazowieckiej, na której leży także Osiniak - Piotrowo, przebiega w kierunku północnym, natomiast utwory podkredowe: jura, dewon, sylur i kambr zalegają płytowo i są lekko pochylone ku południu. Kreda reprezentowana tu jest głównie przez margle, jej strop (piętro Senon) leży na głębokości 100 m poniżej poziomu morza. Na marglach senońskich zalegają utwory oligoceńskie. Pod względem petrograficznym są to głównie zielone piaski glaukonitowe z różną domieszką piasku kwarcowego, a w warstwach spągowych są one lekko ilaste z domieszką białych żwirów kwarcowych z konkrecjami fosforytowymi. Strop utworów oligoceńskich występuje mniej więcej na głębokości od 50 m poniżej poziomu morza do 0 m nad poziomem morza. Nie stwierdzono występowania wyższego piętra trzeciorzędu; miocenu i pliocenu. Stąd utwory czwartorzędowe zalegają bezpośrednio na utworach oligoceńskich. Na przedmiotowym obszarze należy przyjąć że miąższość utworów czwartorzędowych jest bardzo duża i osiąga największe wartości notowane w Polsce.

Ukształtowanie powierzchni

Obszar Osiniaka - Piotrowo położony jest w południowo-zachodniej części Krainy Wielkich Jezior Mazurskich na styku trzech jednostek geomorfologicznych. Został on ukształtowany głównie przez lodowiec –

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

podobnie jak i krajobraz całego Pojezierza Mazurskiego – zalegający i przesuwający się przez te tereny w okresie ostatniego zlodowacenia (bałtyckiego). Jego ostateczna forma wykształciła się zaledwie przed 5-7 tysiącami lat. Podstawową pozostałością lodowca jest tu falista morena denna, pagórki moreny czołowej i rzadziej spotykane obszary sandrowe.

W okolicach miejscowości wyraźną granicę krajobrazową stanowią utwory moreny czołowej młodszej fazy zlodowacenia bałtyckiego, zwanej poznańską, przebiegającej wzdłuż linii Stare Kiełbonki – Zgon – Osiniak - Piotrowo – Ruciane-Nida – południowy brzeg jeziora Śniardwy – jeziora Orzysz.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym Osiniak - Piotrowo leży w dorzeczu Wisły. Na sieć wodną obszaru miejscowości i terenów do niej przyległych składają się rzeki, strumienie i jeziora stanowiące wyjątkowo atrakcyjny składnik środowiska przyrodniczego. Potencjał turystyczny regionu stanowiący czynnik rozwoju niesie jednocześnie zagrożenie nadmiernej eksploatacji, a przez to ryzyko degradacji zasobów naturalnych przedmiotowego obszaru.

Zanieczyszczenia wód, powodujące ogromne straty gospodarcze i społeczne, to nie tylko tzw. zanieczyszczenia punktowe, a więc z reguły w stałych, łatwych do zlokalizowania miejscach. Są również bardzo różnorodne w swej formie zanieczyszczenia rozproszone, tj. obejmujące swoim negatywnym wpływem cały obszar zlewni, dostające się do zbiorników wodnych przede wszystkim w wyniku nie regulowanej i nie kontrolowanej turystyki. Wprowadza ona nie tylko ścieki bytowe, ale również ogromne ilości detergentów i innych środków chemicznych działających na środowisko wodne wysoce szkodliwie. Można ograniczyć te negatywne zjawiska, przede wszystkim przez ukierunkowanie ruchu turystycznego.

Istotnym czynnikiem wywołującym zanieczyszczenie wód jest spływ pierwiastków odżywczych z obszarów użytkowanych rolniczo. Jego następstwem jest przyspieszenie eutrofizacji wód, czyli starzenie się jezior oraz ich szybki zanik. Jeszcze silniej działają środki chemiczne używane w rolnictwie do zwalczania chorób i szkodników, a przedostające się do wód z otaczających terenów.

Ochrona środowiska wodnego przed zgubnym wpływem nadmiernej intensyfikacji rolnictwa powinna polegać na odpowiedniej technice stosowania zabiegów, a ponadto na skutecznej walce z erozją gleb, biologicznym zagospodarowaniem zlewni i pobrażu jezior oraz ich

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

racjonalnej ochronie. Dlatego też wskazane jest aby dotychczasowa polityka prowadzenia gospodarstw rolnych w okolicach Osiniaka - Piotrowo, oparta o trwałe użytki zielone, została utrzymana.

W okolicach Osiniaka - Piotrowo znajduje się Jezioro Duś. Zbiornik znajduje się na wysokości 118,6 m n.p.m. Jego powierzchnia wynosi ok. 33 ha, głębokość maksymalnie sięga 6 m; średnio wynosi - 3 m. Czasami na jeziorze można spotkać pływające wyspy. Ich powierzchnię w 1974 r. szacowano na około 6 ha.

Jezioro Duś.

Młody, urozmaicony krajobraz polodowcowy tego terenu znamionuje bogactwo hydrologiczne. Wysoką wartością przyrodniczą i przydatnością dla rekreacji i turystyki wyróżnia dwa jeziora zlokalizowane w nieodległej bliskości Osiniaka - Piotrowo.

Jezioro Nidzkie - Okolone ze wszystkich stron lasami Puszczy Piskiej, ciągnie się szerokim łukiem od Rucianego-Nidy do wsi Wiartel. Wraz z 13. wyspami tworzy niezapomniany krajobraz, najpiękniejsze z nich to Płaski Ostrów, Mały Ostrów, Kępa, Wysoki Ostrów i Kalinowy Ostrów. Większość powierzchni jeziora zajmuje rezerwat krajobrazowy „Jezioro Nidzkie”. Nad zbiornikiem położone jest Ruciane-Nida i wsie Krzyże, Karwica oraz oczywiście Pranie. Wokół jeziora biegną liczne ścieżki, które są nie lada atrakcją dla turystów pieszych i rowerowych. Powierzchnia jeziora wynosi 1831 ha.

Jezioro Beldany - uważane za najpiękniejsze jezioro mazurskie, gdzie malownicze zatoki i brzegi tworzą urozmaiconą i rozwiniętą linię brzegową. Maksymalna głębokość w części środkowej na wysokości miejscowości Kamień dochodzi do 46 m. Na północy łączy się z jeziorem Mikołajskim, a na południowym krańcu poprzez śluzę komorową Guzianka z jeziorem Guzianka Mała i dalej z jeziorem Guzianka Wielka i jeziorem Nidzkim. Jezioro w większości otaczają lasy świerkowo-sosnowe Puszczy Piskiej. Największe

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

wyspy to: Kamieńska i Piaseczna. Beldany stanowią odcinek popularnego spływu rzeką Krutynią do Rucianego-Nidy. Powierzchnia 944 ha.

Przez odległe o półtora kilometra od Osiniaka - Piotrowo Wojnowo przepływa najpiękniejsza Polska rzeka Krutynia, stynąca organizowanymi spływami kajakowymi, podczas których podziwiać można piękno krajobrazu.

Rzeka Krutynia

Flora

Współczesna szata roślinna, stanowi jeden z najważniejszych składników decydujących o pięknie i atrakcyjności Osiniaka - Piotrowo, ukształtowała się w wyniku wędrówek i osiedlania roślin pochodzących z różnych obszarów fitogeograficznych. Przemiany te zapoczątkowane zostały u schyłku minionego zlodowacenia. Dopiero bowiem ustąpienie lądolodu rozpoczęło proces zasiedlania tutejszego terenu przez roślinność.

Obserwując układ florystyczny Osiniaka - Piotrowo i okolic można stwierdzić, że chociaż odbiega od stanu naturalnego, jest mu jednak bardzo bliski. Najbardziej naturalny charakter ma dotąd roślinność wodna i bagienna, najmniej zmieniona.

Bliski naturalnemu jest także obraz lasów. Stosunkowo duże zmiany zaszły w szacie roślinnej torfowisk, w większości odwodnionych i zmienionych na łąki. Całkowicie wtórne są zbiorowiska polne (synantropijne).

Roślinność leśna

Osiniak - Piotrowo wraz z sąsiadującymi miejscowościami otoczony jest kompleksem Puszczy Piskiej. Lasy odznaczają się dużym bogactwem gatunków, szczególnie roślinności zielnej, są jednak mało zróżnicowane pod względem fitytosocjologicznym. Wynika to głównie z charakteru ekologicznego tych ziem a zwłaszcza z niedostatku bogatych siedlisk.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Głównym gatunkiem lasotwórczym na siedliskach mineralnych jest sosna zwyczajna, zaś na glebach bagiennych – olcha czarna i jesion wyniosły. Stałą domieszkę w lasach stanowi: świerk pospolity, brzoza omszona, brzoza brodawkowata, miejscami również dąb szypułkowaty, grab zwyczajny, lipa drobnolistna, osika. Zgodnie z tym składem gatunkowym lasu przeważają na rozpatrywanym terenie drzewostany borowe, głównie bór mieszany oraz bór świeży. Pozostały odsetek przypada na lasy liściaste oraz ciepłolubne dąbrowy, olsy, łęgi. Taki układ powierzchniowy szaty roślinnej stwarza bardzo korzystne warunki dla turystyki, stanowi szczególnie atrakcyjną postać lasu, jednocześnie stosunkowo odporną na wpływy antropogeniczne.

Typowo wykształcony bór mieszany, przedstawiający jedną z najpiękniejszych postaci lasu, zlokalizowany jest po zachodniej stronie Osiniaka - Piotrowo, na obszarze leżącym między jeziorem Mokrym a rzeką Krutynią. Najpiękniejsze partie tamtejszych drzewostanów znajdują się w rezerwach „Zakręt” i „Królewska Sosna”, a także w dalej położonym rezerwacie „Strzałowo”.

Zakręt - rez. torfowiskowo-leśny, pow. 105,8 ha; chroniący 3 jeziora dystroficzne z reliktową florą torfowisk wysokich oraz otaczające lasy sosnowe z domieszką dębu szypułkowego w wieku 200 lat. Jeziora pozwalają prześledzić zarastanie powierzchni wodnej i tworzenie się torfowisk z charakterystycznymi pływającymi wyspami (odrywające się fragmenty torfu).

Królewska Sosna - rez. leśno-torfowiskowy, pow. 103,76 ha; chroni ponad 200 letni starodrzew sosnowy z domieszką dębu szypułkowego, świerka i brzozy brodawkowatej oraz 3 jeziora dystroficzne z reliktową florą torfowisk wysokich. Atrakcją turystyczną jest obumarta pomnikowa sosna oraz dąb szypułkowy zwany Dębem Karola Małłka.

Rezerwat Sosna Królewska

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Strzałowo - rez. leśny, pow. 14,12 ha; utworzony dla zachowania fragmentu lasu mieszanego. Spotykamy tu sosny o ładnym pokroju i dużej wysokości - 33 m.

Bardzo bogate jest runo leśne, złożone głównie z gatunków kwiatowych. W tutejszych borach mieszanych pospolicie występuje: piękna konwalia majowa, charakterystyczna dla tej postaci lasu malina kamionka, okazały jastrzębiec i towarzysząca mu licznie nawłóć pospolita, a także bujnie rosnąca paproć zwana orlicą pospolitą. Jest tu również wiele mniej okazałych roślin, a wśród nich między innymi: konwalijka dwulistna, kokoryczka wonna, lilia złotogłów.

Roślinność wodna

Istotnym składnikiem flory okolic Osiniaka - Piotrowo jest roślinność wodna, której sprzyja obfitość wód stojących i płynących. Jest to najbardziej naturalna postać roślinności tego obszaru, dostosowana swoim składem gatunkowym do stosunków ekologicznych siedliska, przede wszystkim stosunków odżywczych i tlenowych.

Roślinność wodna jeziora Duś

Jeziora odznaczają się pasowym ukształtowaniem roślinności, zarówno wodnej jak i przybrzeżnej. Roślinność denna porasta dna zbiorników do głębokości zależnej od przezroczystości wód. Głównym jej składnikiem są ramienice stanowiące doskonałe tarlisko oraz miejsce bytowania i schronienia licznej fauny, a także narybku, ponadto utrzymują w spoczynku osady denne. Ramienicom towarzyszą inne rośliny, zwłaszcza pospolita w większości jezior moczarka kanadyjska i mech wodny.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Pasy oczeretów, otaczający jeziora na pograniczu wody i lądu, sięga zazwyczaj do 1,5 m – 2 m głębokości. Od strony wody głównym jego składnikiem jest trzcina pospolita i oczeret jeziorny. Natomiast od strony lądu prócz wymienionych gatunków pojawiają się rośliny bagienne i torfowe wśród których są również turzycy.

Pas turzyc, podobnie zresztą jak pas oczeretów, stanowi dla jeziora ważną osłonę biologiczną, chroniącą zbiornik przed spływającymi ze zlewni i przeżyźniającymi wody związkami biogennymi, dlatego też przy zagospodarowaniu zbiorników wodnych należy pamiętać o zachowaniu tego niezwykle cennego elementu przyrodniczego.

Swoistą roślinność posiadają jeziora dystroficzne zlokalizowane w okolicach Osiniaka - Piotrowo. Są to zbiorniki w otoczeniu ubogich postaci borów sosnowych. Charakteryzują się w związku z tym wodami ubogimi i silnie zakwaszonymi. Duża zawartość kwasów organicznych nadaje tym wodom silnie brunatne zabarwienie, ograniczające równocześnie do minimum ich przezroczystość. Pięknym przykładem tego typu zbiorników wodnych i ich roślinności są jeziora dystroficzne położone w rezerwatach leśnych „Królewska Sosna” i „Zakręt”. Jeziora te otoczone są zwartym pasem torfowisk przejściowych, nasuwających się swobodnie na powierzchnię wody. Brak tu typowo ukształtowanego pasa oczeretów, który reprezentowany jest przez niewielkie skupienia trzciny pospolitej. Brak również roślinności o liściach pływających.

Roślinność łąkowa

Z omawianą florą okolic Osiniaka - Piotrowo związana jest ściśle roślinność łąkowa. Występuje ona zazwyczaj w miejscach zmeliorowanych bagien i torfowisk, chociaż spotykana jest także na siedliskach mineralnych. Jest to składnik obcy naturalnej szacie roślinnej tych terenów, jednak współcześnie jest już trwale związany z tutejszym środowiskiem. Stanowi on element wzbogacający krajobraz i odgrywa istotną rolę w zabezpieczaniu potrzeb paszowych rolnictwa. Trwałe użytki zielone na siedliskach organogenicznych stanowią ponadto, podobnie jak bagna i torfowiska, wydatny filtr biologiczny.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Łąki okalające Osiniak - Piotrowo

Według informacji przekazanych obecnym mieszkańcom Osiniaka - Piotrowo przez obywateli niemieckich mieszkających w Osiniaku - Piotrowo przed II wojną światową w tym miejscu znajdowało się jezioro, które zostało wysuszone, by rolnicy mieli swobodny dostęp do pól uprawnych.

Roślinność synantropijna

Istotnym składnikiem przyrodniczym okolic Osiniaka - Piotrowo jest również roślinność synantropijna, związana z życiem i działalnością człowieka. W minionych wiekach, kiedy większość tych ziem porastały puszcze, rola roślinności synantropijnej była nieznaczna. Natomiast obecnie jest ona ogromna, a wraz z rozwojem cywilizacji będzie niewątpliwie wzrastać.

Do czynników warunkujących kształtowanie się roślinności synantropijnej należy głównie rolnictwo, ponadto osiedla ludzkie, linie komunikacyjne, a także rekreacja i turystyka. Roślinność ta powstaje zawsze na siedliskach, na których człowiek zniszczył naturalną szatę roślinną.

Interesującą grupę roślin synantropijnych stanowią na rozpatrywanym obszarze tzw. neofity. Jest to wprawdzie nieliczna, ale bardzo istotna grupa młodych przybyszów, zadomowionych na siedliskach naturalnych. Ich dobrym przykładem jest między innymi moczarka kanadyjska, obecnie pospolity składnik roślinności jezior i rzek.

Świat zwierząt

Duże zróżnicowanie środowiska przyrodniczego, na które składają się rozległe kompleksy leśne, obfitość wód, liczne bagna, torfowiska i pola uprawne, stwarza doskonałe warunki do życia bogatej i zróżnicowanej gatunkowo faunie.

Ryby

Wody powierzchniowe okolic Osiniaka - Piotrowo są środowiskiem życia licznych gatunków ryb, znajdujących tu szczególnie dogodne warunki do bytowania. Zapewnia je duża powierzchnia wód, powiązanie jezior i rzek w sieć systemu wodnego, zezwalającą na szeroką migrację gatunków, obfitość naturalnych tarlisk.

W sąsiedztwie Osiniaka - Piotrowo znajduje się jezioro Duś. Według rybackiej klasyfikacji zaliczane jest do zbiorników linowo – szczupakowych charakteryzujących się małą głębokością, mulistym dnem oraz słabo przezroczystą wodą o średniej zawartości tlenu. Ławica przybrzeżna jest szeroka, roślinność dobrze rozwinięta. W skład ichtiofauny wchodzi następujące gatunki: szczupak, lin, płoć, wzdręga, krąp, okoń, ukleja, rzadziej leszcz bądź inne gatunki.

Reprezentantem ryb przywiązanych wyłącznie do wód płynących, na omawianym obszarze, jest boleń żyjący w rzece Krutyni.

Bogactwo ichtiofauny stanowi o szczególnej atrakcyjności tych terenów dla rekreacji i turystyki, które wykorzystują szeroko istniejącą możliwość wędkowania, jako jedną z form wypoczynku.

Płazy i gady

W okolicach Osiniaka - Piotrowo najczęściej spotykane są płazy bezogonowe, a wśród nich bardzo pospolita na łąkach, polach i w lasach żaba trawna. W wodach jezior, a także w rowach, zakolach rzek, rowach melioracyjnych itp. występuje żaba wodna oraz kumak nizinny ogłaszający swoją obecność głośnym kumkaniem. Natomiast na bagnach, torfowiskach i zabagnionych łąkach występuje żaba moczarowa.

Z występujących gadów na uwagę zasługują zwinne, szybkie jaszczurki, których przedstawicielem są: **jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworódka i padalec.**

Ptaki

Obszar przyległy do Osiniaka - Piotrowo charakteryzuje niezwykle bogatą awifauną, zasiedlającą wszystkie biotopy. Szczególnie liczne jest ptactwo wodno-błotne. Wynika to z obfitości siedlisk, które są zarówno miejscem gnieźdzenia, jak również zapewniają odpoczynek ptakom przelotnym. Często spotykany jest **perkoz dwuczuby** oraz rzadsze od niego gatunki, takie jak **perkozek, perkoz zausznik**. Z kaczek do najbardziej rozpowszechnionych

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

należy łątwa do rozpoznania w locie **krzyżówka**, ponadto **cyranka** i **cyraneczka**.

Perkoz dwuczuby

cyraneczka

Z pospolitych drapieżników wymienić należy **myszołowa zwyczajnego** przebywającego szczególnie chętnie na styku lasu i pól uprawnych. Często występują również **kania czarna** i **jastrząb**. Z drapieżników nocnych można jeszcze spotkać **sowę uszatą**. Pospolity jest w Osiniaku – Piotrowo **bocian biały**, jeden z najbardziej charakterystycznych przedstawicieli rodzimej awifauny, będący prawdziwą ozdobą wiejskiego krajobrazu.

Ssaki

Interesująco przedstawia się skład gatunkowy ssaków żyjących na obszarze przyległym do Osiniaka - Piotrowo. Lista współcześnie żyjących gatunków nie odzwierciedla składu naturalnego, został on bowiem zaburzony. Człowiek spowodował na tym terenie wyniszczenie bądź ograniczenie jednych gatunków i nadmierne rozpowszechnienie innych. Do

najokazalszych zwierząt rodzimej fauny należy **łoś**, żyjący w ustroniach leśnych, na

bagnach i torfowiskach. Duża skłonność tego gatunku do dalszych wędrówek powoduje, że ślady jego pobytu obserwować można również w miejscach łatwo dostępnych, np. na skraju bagien i graniczących z nimi pól.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

W lasach kompleksu przyległego do Osiniaka - Piotrowo można spotkać **jelenia**. Jest on szczególnie dorodny, wyróżnia się nie tylko doskonałą kondycją, lecz także wspaniałym porożem. Jeleń jest typowym mieszkańcem lasu. Spotykać go można w bogatych w podszybie lasach liściastych i mieszanych, w których oprócz starodrzewu istnieją również młodniki, łąki śródleśne i zasobne w wodę bagienka.

Pospolitym gatunkiem jest **dzik**. W dzień przebywa najchętniej w gąszczu leśnym, a o zmierzchu wychodzi na żer, także na pola uprawne. W lasach gnieźdzą się w norach ziemnych **lisy i borsuki**, a dobrze ukryte dziuple zamieszkują **wiewiórki**.

Formy ochrony przyrody

Dla ochrony walorów przyrodniczych południowej części Krainy Wielkich Jezior Mazurskich oraz dolnego biegu rz. Krutyni w 1977r. utworzono **Mazurski Park Krajobrazowy**. Park obejmuje swoimi granicami część gmin: Piecki, Mrągowo, Świętajno, Ruciane-Nida, Mikołajki, Orzysz, Pisz. Powierzchnia MPK wynosi 53 655 ha, a jego strefy ochronnej 18 608 ha. Z tego lasy zajmują ponad 29.000 ha, a rzeki i jeziora ok. 17.000 ha. Reszta to użytki rolne i tereny zabudowane. Jest to jeden z największych parków krajobrazowych w Polsce. Mazurski Park Krajobrazowy położony na pograniczu dwóch odmiennych form geomorfologicznych - moreny i sandrów, chroni wielkie bogactwo świata roślin i zwierząt, obfitość lasów, torfowisk, jezior i wód płynących. Przyroda parku to m.in.:

- ✗ ponad 60 jezior, w tym największe w Polsce jezioro Śniardwy,
- ✗ około 850 gatunków roślin naczyniowych,
- ✗ bogata fauna i ponad 200 gatunków ptaków,
- ✗ 11 rezerwatów przyrody, w tym rezerwat Krutynia Dolna, chroniący fragment parku o najbogatszej faunie i florze. Gnieźdzą się tu rzadkie gatunki ptaków: orzeł bielik, rybołów, orlik krzykliwy, puchacz, żuraw. Wśród roślin na uwagę zasługuje 10 gatunków storczyka, owadożerne rośliny – rosiczka i płływacz.
- ✗ W oddalonej o kilka kilometrów od Osiniaka - Piotrowo Krutyni, w zabytkowej mazurskiej stodole działa Muzeum Przyrodnicze, stanowiące wizytówkę flory i fauny przyrody Parku.

W pobliżu Osiniaka - Piotrowo oprócz wymienionych wcześniej znajdują się rezerваты:

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Krutynia - rezerwat krajobrazowo-leśny, pow. 273,12 ha. Rezerwat chroni Jezioro Krutyńskie i górny odcinek rzeki Krutyni, wypływającej z tego jeziora oraz przybrzeżne lasy liściaste i mieszane. Poznać tu można rośliny runa leśnego, jak: przylaszczkę, zawilca gajowego i żółtego, kokoryczkę wielokwiatową i wonną, konwalię majową, konwalijkę dwulistną, zerwę kłosową i skrzyp zimowy, a także pasożytniczą roślinę - łuskiwnika różowego. Przełom rzeki Krutyni wyróżnia się płytką, przejrzystą wodą, w której zobaczyć można liczne kamienie z krasnorostem *Hildebrandtia rivulans*. Występuje też gąbka słodkowodna *Euspongilla lacustris*. Spotkać tu można: bielika, dzięcioła czarnego, pospolitą sójkę, a na wodzie stale występującą parę łąbędzy niemych, i tracze nurogęsi z młodymi. W rezerwacie gnieździ się puszczyk i lelek kozodój. Zimową porą ujrzeć można zatrzymujące się tu łąbędzie krzykliwe, pluszcze oraz wydry pożywiające się na lodzie Jeziora Krutyńskiego.

Jezioro Warnołty - rezerwat krajobrazowo-ornitologiczny, pow. 373,3 ha. Chroni płytkie, zarastające jezioro, stanowiące odnogę Śniardw. Jest to obszar lęgowy wielu gatunków ptaków wodno-błotnych oraz miejsce żerowania rzadkich gatunków ptaków drapieżnych. Są wśród nich: łąbędź niemy, czapla siwa, kokoszka wodna, łyska, kaczka krzyżówka, perkoz dwuczuby, bielik, kania czarna i ruda. Jest to jezioro eutroficzne z dobrze wykształconą roślinnością wodną, której głównym składnikiem jest trzcina pospolita. Jej skupiska wnikają daleko w obręb powierzchni wodnej. Jezioro otaczają skupienia roślinności turzycowej, zarośli wierzbowych, a miejscami lasów olszowych

Leśny Kompleks Promocyjny Lasy Mazurskie objęty siecią NATURA 2000, utworzony 30 października 2002 roku. W skład LKP wchodzi Nadleśnictwo Pisz, Maskulińskie, Mrągowo, Spychowo i Strzałowo oraz PAN w Popielnie o łącznej powierzchni blisko 120 tysięcy hektarów. LKP obejmuje lasy Puszczy Piskiej, które są zachowaną częścią dawnej Puszczy Galindzkiej. Na terenie LKP znajduje się Mazurski Park Krajobrazowy, wiele rezerwatów i pomników przyrody. Piękno krajobrazu Ziemi Mazurskiej tworzą jeziora i lasy, występuje tu ogromne bogactwo roślin i zwierząt, spośród których wiele gatunków objętych jest ochroną.

O kilkanaście kilometrów od Osiniaka - Piotrowo oddalona jest Stacja Badawcza Polskiej Akademii Nauk położona w Popielnie. Atrakcyjne położenie, które zadecydowało o lokalizacji placówki naukowej PAN sprzyja prowadzeniu badań, do których zaliczyć należy m.in. program hodowli konika polskiego; jedyną w Polsce fermę hodowli bobrów; program hodowli

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

zachowawczej bydła rasy polskiej czerwonej; unikalne w skali kraju i świata prace dotyczące biologii cyklu poroża, rozrodu i zachowania jelenia szlachetnego; prace z zakresu rolnictwa ekologicznego. Popielno to również znakomite miejsce do prowadzenia zajęć edukacyjnych z zakresu środowiska przyrodniczego, w myśl hasła „o przyrodzie w przyrodzie”. Przy Stacji Badawczej PAN działa Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Ekologicznej. Organizowane są liczne „zielone szkoły”, praktyki studenckie obozy, a także seminaria i wykłady. Zajęcia prowadzi kadra pracowników Stacji Badawczej.

W pobliżu Osiniaka - Piotrowo znajdują się min.:

✗ **pomniki przyrody** - dwa głazy obwód 975 i 700 wysokość 1,20 i 1,00

✗ **użytki ekologiczne:**

Grąd Wygryny, gmina Ruciane – Nida, Nadleśnictwo Maskulińskie, leśnictwo Ukta. Na powierzchni 18.78 ha chroniony jest fragment unikalnej w płn.-wsch. Polsce odmiany grądu z kokoryczą pełną.

Łąka Krutynia, gmina Ruciane – Nida, Nadleśnictwo Maskulińskie, leśnictwo Ukta. Łąka stanowi enklawę w rezerwacie przyrody "Krutynia Dolna". Jest to ekstensywnie użytkowana, wilgotna łąka z licznie występującymi storczykami, szerokolistnym i krwistym.

✗ **ścieżki przyrodnicze:**

Rosocha - Wojnowo - ścieżka prowadzi przez głazowiska koło wsi Rosocha i wsi Wojnowo, wchodzące w skład moreny czołowej, ciągnącej się wzdłuż drogi Zgon - Ruciane. Można porównać tu morenę czołową zbudowaną z dużych bloków skalnych z sandrową równiną, rozciągającą się na południe od szosy Zgon - Ruciane. Długość ścieżki ok. 3km. Znajduje się jedno z największych głazowisk na Mazurach. Na powierzchni 9 ha znajduje się tu ok. 13500 głazów. Ochroną objęto pojedyncze głazy narzutowe.

Głazowiska w okolicach Osiniaka - Piotrowo

Miłośnikom przygód polecić można wizytę w Prywatnym Parku Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie ok. 6, 3 km od Osiniaka - Piotrowo. Park zajmuje obszar ok. 100 ha w Puszczy Piskiej. Dojechać tam najłatwiej trasą z Rucianego – Nidy

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

w kierunku Mikołajek. Dr Andrzej Krzywiński założył park w celu zachowania wymierających gatunków zwierząt. Zobaczyć tam można m. in. tarpany (Koniki Polskie), daniela, wilki skandynawskie, łosie, jelenie.

Klimat

Charakterystyczną cechą klimatu gminy, jest ścieranie się dwóch ośrodków - oceanicznego i kontynentalnego. Masy powietrza idące znad oceanu spotykają się tu z masami znad kontynentu powodując częste i nagłe zmiany pogody. Gmina znajduje się pod przeważającymi wpływami klimatu kontynentalnego, łagodzonego obecnością wielu wód i lasów. Średnia temperatura stycznia wynosi -4°C , a lipca $+17^{\circ}\text{C}$. Przymrozki jesienne pojawiają się już w drugiej połowie września, a wiosną występują jeszcze na początku czerwca. Liczba dni z przymrozkami wynosi w ciągu roku od 100 do 140. Liczba dni mroźnych o maksymalnej temperaturze dobowej poniżej 0°C waha się od 45 do 58. Liczba dni ciepłych o maksymalnej temperaturze wyższej od 25° wynosi ok. 30. Najwięcej dni słonecznych przypada na marzec, kwiecień, maj i czerwiec.

Stopień zachmurzenia jest wysoki. Liczba dni pochmurnych wynosi ok. 180. Dni z opadami jest przeciętnie w roku ok. 190. Okresy o silnych opadach występują często na przemian z okresami posuchy. Czas zalegania śniegu jest zmienny. Przeciętnie pokrywa śnieżna zalega ok. 100 dni. Pokrywa lodowa skuwa jeziora już w końcu listopada i zalega jeszcze w marcu. Przeciętnie lód pokrywa jeziora przez ok. 130 dni.

Każdorazowa przewaga wpływów ośrodka oceanicznego lub kontynentalnego decyduje o ciśnieniu atmosferycznym, kierunkach i sile wiatru. Najmniejszą prędkość wiatru notuje się latem, maksymalna występuje zimą lub jesienią. Zimą przeważają kierunki WSW, SW, SSE, latem NW lub W, jesienią najczęstsze są wiatry SE, a wiosną kierunki niezdecydowane. Zmienność warunków klimatycznych, duże i nieregularne opady, dużą wilgotność, długotrwałe przymrozki i krótki okres wegetacji stwarzają warunki dla rozwoju roślinności torfowiskowej, bagiennej i leśnej.

Surowce mineralne

Ze względu na procesy młodoglacjalne, określające zasoby regionu od wieków był on miejscem wydobywania i przerabiania surowców mineralnych, głównie kruszywa i skał ilastych. Głazy narzutowe, stanowiące niegdyś cenny surowiec kamienny dla budownictwa mieszkaniowego i budowy dróg, w okolicach Osiniaka - Piotrowo występują w znacznych ilościach. Przeważają drobne i płytkie wyrobiska, zlokalizowane przypadkowo bez rozpoznania geologicznego. Obecnie eksploatacja odkrywek wydobywczych została wstrzymana.

Działalność rolnicza

W Osiniaku - Piotrowo, znajdują się 24 gospodarstwa rolne (stan na 01.08.2007 r.), o ogólnej powierzchni 226,76 ha (średnia wielkość gospodarstwa: 9,4483 ha).

Ogólny profil gospodarki rolnej prowadzonej na terenie wsi, podobnie jak na obszarze całej Gminy, wykształcił się pod wpływem oddziaływania różnorodnych czynników: przyrodniczych, ekonomicznych i społecznych.

Spośród elementów determinujących rodzaj produkcji należy wskazać na unikalny charakter miejscowego krajobrazu, którego walory winny być chronione przed szkodami wynikającymi z prowadzenia nieodpowiedniej polityki rolnej. Surowy klimat, niska średnioroczna wartość temperatur, a przez to skrócony okres wegetacyjny ograniczają dobór roślin uprawnych i zmniejszają możliwości uprawy poplonów. Gleby użytkowe, okolic Osiniaka - Piotrowo, wytworzone z utworów kamienistych, żwirków i piasków, o znacznym udziale gruntów podmokłych, nie sprzyjają prowadzeniu uprawy ornej. Warunki naturalne określiły formę użytkowania ziemi skierowaną na trwałe użytki zielone prowadzone na potrzeby produkcji zwierzęcej.

Gospodarstwa rolne rozwijające kierunki produkcji zwierzęcej powinny prowadzić analizy obejmujące warunki gospodarstwa i wymagania poszczególnych gatunków zwierząt. Jest to intensywny kierunek działalności wymagający ciągłych nakładów inwestycyjnych, także dużej wiedzy fachowej z zakresu prowadzenia stada, zwłaszcza w przypadku krów mlecznych stanowiących podstawę chowu w Osiniaku - Piotrowo.

Optymalność produkcji zwierzęcej (w tym produkcji mleka) zależy od wydajności, poziomu plonów roślin pastewnych i organizacji powierzchni paszowej, a także od poziomu prowadzenia gospodarstwa. Ostatni czynnik stanowi istotny element z perspektywy przynależności Polski do Unii Europejskiej. Wiodącą pozycję na rynku zachowują gospodarstwa poddane modernizacji, a przez to oferujące produkty najwyższej jakości i prezentujące największą siłę ekonomiczną.

Na obszarze miejscowości występują gospodarstwa, których areal oraz wysoka kultura prowadzenia produkcji wskazuje na dobre perspektywy ich rozwoju. Najbliższe lata wymuszą proces koncentracji ziemi poprzez likwidację słabych ekonomicznie gospodarstw. W celu zapobieżenia wzrostowi bezrobocia na obszarze miejscowości oraz marginalizacji społecznej osób

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

zaprzestających prowadzenia działalności rolniczej, należy stworzyć warunki ułatwiające zdobycie nowych kwalifikacji. Działania z zakresu reorientacji zawodowej powinny zmierzać w kierunku branż, w których następuje wzrost zatrudnienia.

Tabela nr 4 Powierzchnia gospodarstw rolnych w Osiniaku - Piotrowo

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Ilość gospodarstw	Powierzchnia ogólna w ha	Średnia pow. gospodarstwa
Osiniak - Piotrowo	189	24	226,7600	9,4483

Przedsiębiorczość

Na terenie Osiniaka - Piotrowo funkcjonuje jeden sklep spożywczo-przemysłowy, należący do Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska. Kupić w nim można niezbędne na co dzień produkty, dzięki czemu częste wyjazdy do pobliskich miejscowości nie są koniecznością.

Ze względu na fakt, że wieś nastawiona jest na rozwój turystyki, nie znajdują się na jej terenie żadne większe zakłady przemysłowe. Działalność gospodarcza coraz bardziej związana jest z turystyką, na co wpływ ma coraz większa liczba osób odwiedzających wieś oraz osiadanie się na stałe lub sezonowo przyjezdnych z większych miast Polski oraz z zagranicy. W Osiniaku - Piotrowo funkcjonuje gospodarstwa agroturystyczne (dane na dzień 01.09.2007 r.). Rolnicy z terenu Osiniak - Piotrowo zainteresowani są tworzeniem nowych gospodarstw, w tym przy pomocy środków z Unii Europejskiej.

Dziedzictwo i kultywowanie tradycji

Historia jest elementem nadającym tożsamość mieszkańcom kraju czy danego regionu. Ziemie, na których leży dziś Osiniak - Piotrowo zajmowane były przez plemię Galindów. "Galindowie to jedna z pruskich grup plemiennych", informacje te pochodzą od rzymskiego historyka Tacyty z I wieku n.e. Osadnictwo to potwierdzają badania archeologów. Galindia została uzależniona od Bolesława Kędzierzawego. Jednakże niedostępne, zamieszkane zakątki Galindii przetrwały do czasów krzyżackich około XIII-VIV wiek. Polityka w tamtych czasach opierała się na grabieniu i pozyskiwaniu, co

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

prowadziło do licznych wojen. Krzyżacy w 1253-1254 r. napadli i dokonali podboju Barcji i resztki Galindi. Tak plemię Galindów przestało istnieć. Wsie, które później powstawały na tych terenach były głównie krzyżackie tzw. "czynszowe" własność tych wsi przypisano Zakonowi Krzyżackiemu. Dawne terytorium Galindi w XII-XIV w stanowiło niezamieszkałą tzw. Pustą Galindzką, na której osadzano chłopów mazowieckich – przodków ludności mazurskiej Prus. Na oddalonym o kilkanaście kilometrów od Osiniaka - Piotrowo półwyspie wcinającym się w jezioro Bełdany obok ujścia Krutyni znajduje się „Galindia”, Hotel-Grodzisko. Prowadzony przez właścicieli – pasjonatów, wydobywa z zapomnienia kulturę dawnych mieszkańców tych ziem.

Staroobrzędowcy na Mazurach, odizolowani przez dłuższy czas od kontaktów z macierzą, zachowali dawną gwarę (jak stwierdzono nowogrodzko-pskowską), a także wiele reliktyw staroruskiej kultury. Zachowali też starostwianśki zwyczaj zażywania kąpeli w łaźniach parowych, które w tym celu specjalnie budują. Na tych ziemiach ludność mazurska do przybycia staroobrzędowców łaźni takich nie znała. Zwykły turysta często nawet nie podejrzewa, że małe domki stojące blisko naturalnych zbiorników wodnych to typowe **łaźnie zwane bajniami**. Dawniej łaźnia spełniała także rolę izby porodowej, co podyktowane było nie tylko względami higieny, lecz również wynikało z nakazów religijnych, które zabraniały rodzić kobietom dzieci w miejscach, gdzie wisiły ikony. W łaźni przeprowadzano też dezynfekcję odzieży po powrocie z dłuższej podróży czy po ciężkiej chorobie. Wreszcie niektóre bajnie stawały się w zimie świetlicami, gdzie zbierała się młodzież na tak zwane supriadki. Dziewczęta przędły wówczas len czy wełnę, a chłopcy zabawiali je wesołymi anegdotami lub wspólnie śpiewano i bawiono się z dala od bogobojnych starców, którzy dopatrywali się w tych harcach diabelskich swawoli. Ze staroobrzędowych łaźni korzystało też wielu Mazurów. W latach międzywojennych do łaźni jednego zamożnego Mazura, wybudowanej w Ukie przy współudziale staroobrzędowców, przychodzili kąpać się prawie wszyscy przedstawiciele miejscowej władzy i goście. W 1936 roku w przededniu olimpiady berlińskiej trenerzy niemieccy, przebywający ze swymi drużynami w pobliżu osiedli staroobrzędowców na Mazurach, żywo interesowali się budową tych łaźni i przydatnością ich dla sportowców. Toteż wielu starowierców twierdzi, że łaźnia parowa zbudowana w wiosce olimpijskiej w Berlinie była wzorowana na ich bajniach.

Prócz powszechnie stosowanej łaźni parowej, do najstarszych reliktyw staroruskiej kultury należy zaliczyć jeszcze **wiele przedmiotów kultu religijnego**. Staroobrzędowcy, zmieniając często miejsce zamieszkania, mniej uwagi poświęcali swemu budownictwu sakralnemu. Niekiedy z konieczności

zadowalali się zwykłą izbą. Natomiast szczególnie troszczyli się o urządzenie wnętrz, zarówno tych izb jak i specjalnych domów modlitw zwanych molennami. W izbach i molennach wielką czią były otaczane ikony. Dla każdego staroobrzędowca stanowiły one drogocenną świętość, którą chroniono jak największy skarb. Stały się przez to najbardziej charakterystyczną zewnętrzną cechą tej grupy wyznaniowej. **Staroobrzędowcy pojmowali ikonę jako symbol, który pomaga w nawiązaniu kontaktów ze świętymi i wywołuje wewnętrzny nastrój u modlących się. Dlatego poczytywano ją za pewnego rodzaju księgę religijną, dostępną i zrozumiałą dla wszystkich.** Tradycja wymaga nadal, żeby chociaż jedna ikona znajdowała się w domu każdego staroobrzędowca. Surowo zabrania się przymocowywać ikony gwoździami, gdyż uważa się to za profanację. Toteż staroobrzędowcy na Mazurach ustawiają ikony na półkach lub w specjalnych oszklonych szafkach. Za wielki grzech uważało się wszelkie "podrysowywanie" ikon. Jeżeli ściemniała ze starości, w żadnym wypadku nie poddawali jej konserwacji, tym bardziej rękoma innowierców. Ikonę można było jedynie przetrzeć "olifoj" (gotowany olej lniany z różnymi dodatkami), co czynili najbardziej doświadczeni staruszkowie. U staroobrzędowców nie wolno ozdabiać ikon wrotami. W czasie pożaru ratuje się przede wszystkim ikony. Do dziś obowiązuje kategoryczny zakaz palenia tytoniu wszędzie tam gdzie znajdują się poświęcone ikony. W dalszym ciągu przestrzegają staroobrzędowcy zwyczaju zasłaniania ikon podczas zbliżeń obojga płci. Staroobrzędowcy na Mazurach, jako jedyni w Polsce, zachowali staroruski zwyczaj niesienia ikon na czele konduktu pogrzebowego, a nie krzyża jak to praktykują ich współwyznawcy w powiecie augustowskim. **Krzyże staroobrzędowcy uznają wyłącznie ośmiokończone.**

Do niedawna na grobach stawiano tylko drewniane krzyże (czasami wykute w kamieniu), przy czym pozostawały one tak długo dopóki nie spróchniały i nie rozpadły się ze starości. Podnieść krzyża nie było wolno, a tym bardziej zabrać i spalić. Do tej pory ustawia się je na wschód, wyłącznie w nogach zmarłego, to jest tak samo jak za czasów początków chrześcijaństwa na Rusi.

Cmentarz staroobrzędowców w Osiniaku - Piotrowo

Inne **krzyże tak zwane Raspiatija (krucyfiksy)**, spotykane niemal w każdym domu, spełniają podobną rolę co ikony. Mogą być one jedynie grawerowane albo malowane. Podczas chrztu inny krzyżyk zawiesza się na szyi kobietom a inny mężczyznom. Męski jest czterokończasty, a na nim dopiero wygrawerowany krzyżyk ośmiokończasty. Natomiast krzyżyki kobiece swoim kształtem przypominają gwiazdę.

Ikony i metalowe krzyże, znajdujące się w posiadaniu staroobrzędowców, przywiezione zostały przeważnie z głębi Rosji. Część z nich jest także pochodzenia miejscowego. Wiadomo, że za czasów Pawła Pruskiego produkcją krzyżyków zajmował się klasztor. Wiadomo też, że ikony wykonywał przybyły na Mazury w 1836 roku utalentowany artysta Wasyl Samulow (1781-1861).

Oprócz tych przedmiotów kultu **staroobrzędowcy czczą stare księgi, wśród których znajduje się wiele ozdobionych ornamentami rękopisów. Za stare uważają oni tylko te księgi, które były wydane cyrylicą przed 1654 rokiem lub ich późniejsze przedruki czy odpisy.** Mniszki, mieszkające w odległym o 1,5 km Wojnowie przestrzegały dawnego zwyczaju przewracania stron prawą ręką za górny róg i nie zezwalały innowiercom ich dotykać.

Ważną rolę spełniają u nich świece, które zasadniczo dzielą się na dwa rodzaje: **religijne - nazywane świeszczami (z czystego wosku) i świece - nazywane swieczami (z domieszkami do wosku)**, służące do oświetlania izb czy innych potrzeb. Świece zapalone Bogu w ofierze muszą być czyste, a za takie właśnie uznają tylko te, które wykonali sami z pszczelego wosku. Wyrabia się je jedynie "suczeniem" (wałkowaniem). Inaczej zrobione zdecydowanie odrzucają. Swieszczi używają w czasie wszystkich obrzędów i uroczystości. Dawniej staroobrzędowcy na Mazurach, zgodnie z tradycją, zapalone świece umieszczali przed wizerunkiem Chrystusa na wysokości jego piersi, a przed ikoną Matki Boskiej czy innych świętych na wysokości twarzy. Świece

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

przytykano do specjalnych blaszek, zaopatrzonych często w obręcz, prostopadłe przytwierdzonych do póteczek, na których znajdowały się ikony.

Na uwagę zasługuje też wyposażenie grobowe zmarłego. Palce prawej ręki układa się tak jak przy żegnaniu się, a na lewej zawiesza się leśtówkę (rózaniec). Leśtówka składa się ze 109 przeważnie skórzanych wateczków (lub paciorków) oraz czterech zszytych parami trójkątnych płatów zwanych łap ostkami. Ma ona przebogatą symbolikę i za życia służy do odmawiania modlitw. Ponadto zmarłego owija się w tak zwany sawan, przypominający rozpruty z jednej strony długi worek.

Jednak dziedzictwo kulturowe tych ziem to przede wszystkim zabytki będące namacalnym śladem historii. Sam Osiniak - Piotrowo jak i okoliczne wsie prezentują unikatową w skali kraju architekturę związaną z osadnictwem na tych terenach starowierców.

Miejscowość wyróżniają się bardzo dobrze zachowanym układem przestrzennym, z wyraźnym zaznaczeniem architektury drewnianej. Starowiercy, w odróżnieniu od Mazurów, budowali domy z drewna, początkowo z nieociosanych kłód, później z bali. Materiał pozyskiwany z wyrębu był aż do czasów najnowszych podstawowym materiałem budowlanym, tym bardziej, że staroobrzędowcy, chcąc chronić czystość swej wiary, na miejsca osiedlania wybierali głównie niedostępne tereny leśne. Dom składał się zwykle z dwóch izb połączonych sienią. Dwuspadowe dachy nakrywano trzciną bądź słomą, potem gontem i dachówką. We wschodnim rogu izby stał ikony. Ten zwyczaj w rodzinach starowierskich zachował się do dnia dzisiejszego.

Wszystkie wioski starowierskie pochodzą z tego samego okresu – mają wspólną historię. W roku 2007 minęła 177 rocznica przybycia na Mazury starowierców, którzy osiedlili się właśnie w tych okolicach. W Osiniaku - Piotrowo zachował się jeszcze cmentarz starowierski, wpisany do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków 5 września 1989 roku.

Wpisany do rejestru zabytków cmentarz starowierców, zlokalizowany przy posesji mieszkalnej.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

W miejscowości usytuowany jest również drugi cmentarz staroobrzędowców, nie wpisany jeszcze do rejestru, mimo, że rozpoczęła się już procedura wpisu.

Cmentarz staroobrzędowców w Osiniaku – Piotrowo

Osiniak - Piotrowo zamieszkiwała również ludność mazurska. Mieszkańcy żyli w zgodzie zachowując odrębności kulturowe i religijne. Mazurzy byli ewangelikami. Obecnie w Osiniaku - Piotrowo zachował się cmentarz ewangelicki, również wpisany do rejestru zabytków (w 1989 roku).

Cmentarz ewangelicki w Osiniaku - Piotrowo

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Ochrona zdrowia

Na terenie Osiniaka - Piotrowo nie funkcjonuje żaden gabinet lekarski. Mieszkańcy wsi korzystają z usług Ośrodka Zdrowia zlokalizowanego w Ukcie oraz w Rucianem – Nidzie. Specjalistyczną opiekę lekarską zabezpieczono głównie w pobliskim Rucianem – Nidzie oraz mieście powiatowym – Pisz – w przypadkach wymagających hospitalizacji.

W Ukcie znajduje się ponadto Dom Opieki Społecznej prowadzony przez parafię Ewangelicko-Augsburską Św. Trójcy w Mikołajkach. Przeznaczony jest dla osób przewlekle chorych psychicznie i uzależnionych od alkoholu. W obiekcie przygotowano 40 miejsc.

Oświata

Do roku 1985 w Osiniaku - Piotrowo funkcjonowała szkoła podstawowa. Obecnie dzieci z miejscowości dojeżdżają do szkół do Rucianego – Nidy i Wojnowa. Dzieci w wieku gimnazjalnym uczęszczają do gimnazjum w Rucianem – Nidzie.

Tabela nr 5 dane dotyczące szkół w gminie Ruciane Nida

Lp	SZKOŁY	WYSZCZEGÓLNIENIE / LATA								
		2004/2005			2005/2006			2006/2007		
		uczn.	oddz.	naucz.	uczn.	oddz.	naucz.	uczn.	oddz.	naucz.
1.	SP 1 Ruciane-Nida + filia z Karwicy	331	14	24	336	14	23	315	13	18
2.	SP 2 Ruciane-Nida	206	12	27	173	11	18	153	11	15
3.	SP Ukta + filia w Wojnowie	227	11	14	176	11	13	157	8	11
4.	Gimnazjum Ruciane-Nida	493	18	31	420	15	34	396	14	31
5.	RAZEM	1257	55	96	1105	51	88	1021	46	75

Bezpieczeństwo publiczne

Policja

Na terenie Osiniaka - Piotrowo nie ma Posterunku Policji. Za porządek i bezpieczeństwo na terenie miejscowości odpowiedzialni są funkcjonariusze Posterunku Policji w Rucianem – Nidzie. Terytorialnie obsługuje on obszar całej Gminy.

Ochotnicza Straż Pożarna

W Osiniaku - Piotrowo nie funkcjonuje ochotnicza straż pożarna, w przypadku nieprzewidzianych zdarzeń mieszkańcy wsi mogą liczyć na pomoc jednostki OSP zlokalizowanej w Ukie.

Większość wykazanych zdarzeń w okolicach Osiniaka - Piotrowo to pożary na nieużytkach. Przyczynami akcji gaśniczych najczęściej bywa nieostrożność osób dorosłych lub podpalenie.

Kościół

W Osiniaku - Piotrowo nie ma kościoła, we wsi usytuowane są dwa krzyże, pięknie przez mieszkańców w ciągu całego roku udekorowane. Podczas świąt kościelnych do wsi przyjeżdża ksiądz (np. święcenie wielkanocnych koszyczków). Zdecydowana większość mieszkańców jest wyznania rzymskokatolickiego.

Infrastruktura techniczna

Drogi

Opisywany obszar wykazuje w sezonie letnim wzrost natężenia ruchu kołowego co w zestawieniu z charakterystyką ciągu komunikacyjnego biegnącego przez wieś stanowi o znacznym zagrożeniu potrąceniami dla stałych mieszkańców jak i licznych turystów odwiedzających Osiniak - Piotrowo. Pojazdy mechaniczne przejeżdżające przez miejscowość, ze względu na liczne zakręty oraz rzędy domostw przylegających do drogi, dysponują ograniczoną widocznością.

Przez Osiniak - Piotrowo przebiegają dwie drogi gminne :

✗ nr **172004 N** Ukta – Osiniak - Piotrowo

✗ nr **172006 N** Wojnowo – Osiniak - Piotrowo – Wólka

W pobliżu miejscowości przebiega droga krajowa nr **58**

W Osiniaku - Piotrowo wzdłuż dróg gminnych brak jest chodnika. Pilnym zadaniem dla zwiększenia funkcjonalności wsi jest wydzielenie ciągu komunikacji pieszej łączącego najważniejsze elementy miejscowości. Zakładana inwestycja przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa, podniesie atrakcyjność zamieszkania oraz zwiększy dostępność wsi dla odwiedzających.

Kanalizacja

Na terenie wsi nie ma zbiorczej kanalizacji sanitarnej. Gospodarstwa domowe posiadają bezodpływowe zbiorniki na ścieki. Wszelkie nieczystości płynne przewożone są taborem asenizacyjnym do oczyszczalni ścieków w Rucianem - Nidzie.

Władze jednostki terytorialnej przyjęły jako zadanie priorytetowe skanalizowanie miejscowości gminy. Nieuregulowana gospodarka ściekowa stanowi o zagrożeniu dla zasobów przyrodniczych środowiska wodnego: rzeki Krutyni, jeziora Duś oraz wód gruntowych. Ponadto występujące braki w podstawowej infrastrukturze stanowią czynnik hamujący dla rozwoju branży turystycznej, która ma szansę stać się wiodącą funkcją gospodarczą miejscowości.

Na realizację powyższej inwestycji Gmina Ruciane-Nida będzie ubiegała się o uzyskanie wsparcia finansowego ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej dostępnych dla Polski na lata 2007 – 2013.

Wodociągi

Na terenie miejscowości funkcjonuje wodociąg z ujęcia wody w Ukcie. Ujęcie wody w Ukcie składa się z 2 studni głębinowych o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych $q=135 \text{ m}^3/\text{h}$.

Gospodarka gazowa

We wsi Osiniak - Piotrowo brak gazociągu. Mieszkańcy korzystają obecnie z butli gazowych. Praktycznie wszystkie gospodarstwa domowe wyposażone są w butlowy gaz ziemny.

Gospodarka odpadami

Odbiór odpadów stałych na terenie gminy został zlecony wyspecjalizowanej firmie. We wsi znajdują się pojemniki do segregacji odpadów plastikowych.

Na wysypisku komunalnym, utworzonym w 1993 roku na powierzchni 1,77 ha, następuje jedynie wydzielenie złomu metali i większych elementów betonowych.

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Gospodarka ciepła

Zaopatrzenie w ciepło odbywa się w ramach indywidualnych systemów grzewczych. Do głównych paliw energetycznych należą: węgiel i węglopochodne oraz drewno, rzadziej olej.

Telefon/Internet

Miejscowość jest telefonizowana. Każde gospodarstwo ma też możliwość podłączenia do Internetu.

Szlaki turystyczne

Przez Osiniak - Piotrowo przebiega szlak rowerowy:

rodzaj szlaku:	historyczno-przyrodniczy
trasa:	Wojnowo - Osiniak - Piotrowo
długość trasy:	2 etapy
opis:	<p>Trasa obfituje w wiele rezerwatów przyrody, większość odcinków prowadzi polnymi i leśnymi drogami. Niedogodności te są jednak rekompensowane przez ciekawe i piękne krajobrazy. Długość całkowita szlaku 17 km.</p>

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Tabela nr 6. Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości Osiniak - Piotrowo

Rodzaj zasobu	BRAK	Jest o znaczeni u małym	Jest o znaczeni u średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
1. Walory krajobrazu.				X
2. Walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie).			X	
3. Walory szaty roślinnej (np. runo leśne).				X
4. Cenne przyrodniczo obszary lub obiekty.				X
5. Świat zwierzęcy (ostoje, siedliska).				X
6. Osobliwości przyrodnicze.				X
7. Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy).				X
8. Podłoże, warunki hydrogeologiczne.				X
9. Gleby, kopaliny		X	X	
Środowisko kulturowe				
1. Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe.				X
2. Walory zagospodarowania przestrzennego.				X
3. Zabytki.				X
4. Zespoły artystyczne.	X			
Dziedzictwo religijne i historyczne				
1. Miejsce, osoby i przedmioty kultu.				X
2. Święta, odpusty, pielgrzymki.			X	

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

3. Tradycje, obrzędy gwara.				X
4. Legendy, podania i fakty historyczne.				X
5. Ważne postacie historyczne.			X	
6. Specyficzne nazwy.				X
Obiekty i tereny				
1. Działki pod zabudowę mieszkalną		X		
2. Działki pod domy letniskowe.			X	
3. Działki pod zakłady usługowe i przemysł.		X		
4. Pustostany mieszkaniowe, magazynowe i poprzemysłowe.		X		
5. Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny).			X	
6. Place i miejsca publicznych spotkań.			X	
7. Miejsca sportu i rekreacji.			X	
Gospodarka, rolnictwo			X	
1. Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe).				
2. Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe.		X		
3. Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne.		X		
Sąsiedzi i przyjezdni				X
1. Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna).				
2. Ruch tranzytowy			X	

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

3. Przyjezdni stali i sezonowi.				X
Instytucja				
1. Placówki opieki społecznej.	X			
2. Placówki oświatowe.	X			
3. Dom Kultury (świetlica)				X
4. Poczta	X			
5. Bank	X			
Ludzie, organizacje, zrzeszenia				
1. OSP	X			
2. Koło Gospodyń Wiejskich	X			
3. Stowarzyszenia	X			
4. Kluby sportowe	X			
5. Kółka Różańcowe				X

Rozdział III Analiza SWOT

Podczas zebrania wiejskiego i spotkań z mieszkańcami oraz biorąc pod uwagę ankiety, które wypełnili mieszkańcy poświęcone dyskusji nad **Planem Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo**, mieszkańcy zwrócili uwagę na swoje atuty, silne strony, zauważając także słabości i zagrożenia.

Analiza SWOT jest kontynuacją i podsumowaniem diagnozy stanu miejscowości i w niej znajduje uzasadnienie większość rozstrzygnięć.

Mocne strony wsi	Słabe strony wsi
<ul style="list-style-type: none"> ✗ wysokie walory krajobrazu ✗ czyste otoczenie i środowisko naturalne ✗ brak uciążliwego przemysłu ✗ dobre warunki do rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ brak sieci kanalizacyjnej ✗ brak małej architektury ✗ brak ciągów pieszych (chodników) ✗ zły stan nawierzchni dróg

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

<p>rolnictwa ekologicznego</p> <ul style="list-style-type: none"> ✗ młody wiek mieszkańców ✗ zwiększone zainteresowanie mieszkańców estetyką otoczenia ✗ wzrastająca średnia długość życia mieszkańców ✗ licznie występujące pomniki przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ niski stan zasobności gospodarstw domowych ✗ brak placu zabaw, miejsca spotkań dla mieszkańców ✗ brak dogodnej komunikacji publicznej - daleko do przystanków ✗ brak organizacji pozarządowych ✗ brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej (oznakowanie miejsc atrakcyjnych, tablice informacyjne, miejsca wypoczynku, itp.) ✗ niewystarczająca promocja walorów miejscowości i jej otoczenia (np. w Internecie)
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✗ możliwość uzyskania środków finansowych ✗ moda na mieszkanie „za miastem” ✗ promocja walorów sołectwa ✗ wspieranie przez państwo inicjatyw lokalnych ✗ rozwój aktywnej turystyki ✗ promowanie i dofinansowanie tworzenia alternatywnych źródeł dochodów na wsi ✗ możliwość podnoszenia własnych kwalifikacji przez mieszkańców ✗ wykorzystanie walorów przyrodniczych w tym dla rozwoju turystyki ✗ możliwość stworzenia atrakcyjnego krajobrazowo, wygodnego i bliskiego naturze miejsca zamieszkania w przyjaznym środowisku społecznym ✗ rozwój nowych miejsc pracy – w usługach na rzecz rekreantów , poprzez rozwinięcie agroturystyki 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ nieumiejętność wykorzystania środków pomocowych Unii Europejskiej ✗ niewystarczające fundusze na dalszy rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, a także na właściwe zagospodarowanie terenów ważnych dla wizerunku miejscowości i funkcjonowania jej społeczności ✗ wstąpienie do UE (wzrost konkurencyjności, odpływ młodzieży za pracę, upadanie małych i drobnych gospodarstw rolnych) ✗ duża konkurencja ze strony innych samorządów w ubieganiu się o środki pomocowe ✗ zła sytuacja rolnictwa ✗ rosnące bezrobocie – degradacja społeczeństwa ✗ stagnacja w kraju ✗ rosnąca przestępczość i patologie społeczne

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

<ul style="list-style-type: none">✗ współpraca z gminą przy realizacji strategii rozwojowej✗ sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich, ze strony rządu i władz wojewódzkich uczestnictwo m.in. w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013✗ zwiększanie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej✗ popyt w Polsce i Europie na usługi turystyczne, oparte o zasoby przyrodnicze oraz walory kulturowe✗ możliwość korzystania z energii odnawialnej✗ wzrastające zainteresowanie zdrowym stylem życia✗ wzrost zainteresowania czynnym wypoczynkiem✗ istniejące przepisy prawne w odniesieniu do środowiska✗ rosnące zainteresowanie ochroną środowiska	<ul style="list-style-type: none">✗ brak środków finansowych na realizację planu✗ zbyt duża biurokracja w pozyskiwaniu funduszy unijnych✗ starzenie się społeczeństwa✗ wysokie koszty inwestycji infrastrukturalnych✗ mała skuteczność edukacji ekologicznej
---	--

Rozdział IV Wizja rozwoju miejscowości Osiniak - Piotrowo

Wizja jest wyrażeniem, które określa główny cel miejscowości, jej „sens życia”. Jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do miejscowości, dla której została sformułowana. Wizja pokazuje pozytywny obraz sołectwa Osiniak - Piotrowo w perspektywie 7 lat.

Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby mieszkańców, pozwalają na określenie głównych celów planu. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych planem.

Dlaczego chcemy odnowy wsi?

- ✗ nasza wieś ma wszelkie szanse rozwojowe – jesteśmy młodą społecznością, mamy sporo atrakcji, jesteśmy „skazani” na rozwój,
- ✗ chcemy żyć w pięknym estetycznym otoczeniu,

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

- ✗ chcemy pobudzić w nas aktywność,
- ✗ chcemy poprawić warunki codziennego życia, wyrównać nasze szanse z miastem i większymi ośrodkami naszej gminy,
- ✗ chcemy zapewnić dobre warunki dla młodych, nie tylko młodzieży i dzieci ale i dla dorosłych, chcących rozwijać swoje możliwości i umiejętności,
- ✗ nie chcemy zapominać o osobach starszych, którzy również zadeklarowali chęć podnoszenia swojej wiedzy a my możemy podczas wspólnych spotkań korzystać z ich wiedzy i doświadczenia,
- ✗ chcemy skorzystać z okazji sfinansowania naszych marzeń np. poprzez pomoc unijną.

Jak się zorganizujemy?

Stworzymy grupę odnowy wsi, w skład której wejdą ludzie związani z Osiniakiem – Piotrowo – w różnym wieku, z różnym wykształceniem, zarówno stali „starzy” mieszkańcy jak i ci nowi – którzy budują tu swoje domy i którzy za chwilę zwiążą swoje życie z nami. Będziemy ich włączać w nasze dotychczasowe działania, wspólnie realizować wiele działań. Do grupy tej chcielibyśmy zaprosić przedstawicieli samorządu, którzy pomogliby nam w działaniach aktywizujących naszą społeczność (np. przy organizacji szkoleń, rejestracji stowarzyszenia, organizacji festynów wiejskich, pozyskiwania środków zewnętrznych i trenerów, którzy mogliby prowadzić z nami zajęcia szkoleniowe).

Wizja jest zapisem woli mieszkańców i ich deklaracją wspólnego urzeczywistniania nakreślonych celów.

Wizja miejscowości Osiniak – Piotrowo:

1.	Wieś zadbana i uporządkowana, barwna i kwitnąca: ✗ estetyczne domy, piękne ogrody, dobrze zagospodarowany teren wokół świetlicy .
2.	Wieś zintegrowana, aktywna i nowoczesna: ✗ promowanie aktywnych mieszkańców, ✗ tworzone organizacja pozarządowa, aktywne grupy nieformalne, w tym młodzieżowe.
3.	Wieś atrakcyjna dla zamieszkania: ✗ dobra infrastruktura społeczna i techniczna.
4.	Wieś kameralna i chroniąca środowisko: ✗ selektywna zbiórka śmieci, poszerzona o zbiórkę szkła, makulatury i baterii ✗ edukacja ekologiczna.
5.	Wieś wygodna i bezpieczna z rozwiniętą infrastrukturą techniczną: ✗ kanalizacja, ✗ dobra jakość dróg, ✗ oświetlenie dróg, ✗ trakty piesze,
6.	Wieś dążąca do poprawy jakości życia jej mieszkańców: ✗ plac zabaw, ✗ miejsce spotkań dla mieszkańców, ✗ przystanek autobusowy
7.	Wieś dbająca o rozwój intelektualny i społeczny wszystkich swoich mieszkańców: ✗ Zajęcia na świetlicy i placu zabaw dla dzieci i młodzieży, ✗ szkolenia dla dorosłych mieszkańców miejscowości.
8.	Wieś, w której rozwija się nowoczesną działalność rolniczą: ✗ rolnictwo zmodernizowane, ekologiczne, dochodowe.

Rozdział V Priorytety, cele, zadania i karty zadań Planu Odnowy Miejscowości Osiniak – Piotrowo

Priorytety, cele i zadania planu

Priorytet 1 Atrakcyjne miejsce do mieszkania

Cele:

- ✗ integracja społeczności wiejskiej,
- ✗ zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców,
- ✗ poprawa wyglądu wsi,
- ✗ podniesienia standardu życia i pracy

Zadania do Priorytetu 1:

- 1.1. Remont i wyposażenie pomieszczenia świetlicy wiejskiej
- 1.2. Utworzenie placu zabaw dla dzieci
- 1.3. Utworzenie plenerowego miejsca spotkań dla mieszkańców
- 1.4. Zakup i montaż tablicy informacyjnej we wsi

Priorytet 2 Rozwój zasobów ludzkich

Cele:

- ✗ wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych,
- ✗ promocja przedsiębiorczości,
- ✗ dostosowywanie umiejętności i kwalifikacji mieszkańców do warunków rynku pracy,

Zadania do Priorytetu 2:

- 2.1. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- 2.2. Organizacja kursów i szkoleń dla dorosłych,
- 2.3. Organizacja spotkań integrujących społeczność lokalną,
- 2.4. Nauka przedsiębiorczości – edukacja w zakresie adaptacji zmian

Priorytet 3 Infrastruktura techniczna i środowisko

Cele:

- ✗** poprawa czystości środowiska naturalnego,
- ✗** zagospodarowanie terenów rekreacyjnych i progresywny rozwój bazy turystycznej,
- ✗** poprawa dostępności komunikacyjnej,
- ✗** rozwój infrastruktury zapobiegającej degradacji środowiska naturalnego,
- ✗** rozwój infrastruktury energetycznej

Zadania do Priorytetu 3:

- 3.1. Budowa traktu pieszego w miejscowości,
- 3.2. Budowa kanalizacji,
- 3.3. Uzupelnienie oświetlenia wsi,
- 3.4. Infrastruktura turystyczna – oznakowanie tras rowerowych (tablice)
- 3.5. Budowa przystanku autobusowego we wsi

Priorytet 4 Ochrona dziedzictwa kulturowego wsi

Cele:

- ✗** pielęgnowanie i odtwarzanie dorobku kulturowego wsi,
- ✗** promowanie inicjatyw dotyczących kultury starowierców, jako czynnika wzbogacającego kulturę ogólnopolską

Zadania do Priorytetu 4:

- 4.1. Renowacja zabytkowych cmentarzy we wsi,
- 4.2. Promocja dziedzictwa kulturowego wsi

Karty zadań planu

Zadanie: 1.1. Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej

1. Opis stanu istniejącego:

W ramach zadania planuje się remont oraz wyposażenie budynku świetlicy wiejskiej w Osiniaku – Piotrowo.

Położenie obiektu

Świetlica wiejska to jedno pomieszczenie w budynku byłej szkoły podstawowej. Obiekt został wybudowany przed wojną. Znajduje się na terenie należącym do Gminy Ruciane – Nida, na działkach numer 120 w obrębie nr 8 Osiniak. Projekt nie zmienia dotychczasowej zasady wykorzystywania obiektu. W chwili obecnej obiekt wykorzystywany jest jako miejsce spotkań mieszkańców wsi, organizacji wspólnych imprez integrujących społeczność lokalną.

Charakterystyka obiektu – stan obecny:

Budynek piętrowy, podpiwniczony. Obiekt ma kształt prostokąta, dachy strome dwuspadowe pokryte dachówką. Ściany zewnętrzne wykonane są z cegieł. Fundamenty żelbetowe płaskie. Stalarka okienna i drzwiowa nowa plastikowa, posadzki drewniane. Budynek zaopatrzony w instalacje elektryczną, odgromową. Niestety budynek nie posiada instalacji grzewczej oraz sanitarnej.

Podstawowe wielkości techniczne budynku

- długość 14,27m
- szerokość 10,77m

Świetlica wiejska

- długość 9,00m
- szerokość 5,75m
- powierzchnia 51,75m²

Stan techniczny obiektu jest niezadowalający. Pomieszczenie nie jest właściwie ogrzewane. Projektowana inwestycja ma na celu zwiększenie

funkcjonalności, co pozwoli stworzyć warunki do:

- rozwoju i upowszechniania kultury,
- promocji lokalnej kultury, tradycji i sztuki,
- organizacji szkoleń i kursów dla mieszkańców,
- przeprowadzania zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- integracji mieszkańców,
- organizacji imprez sołeckich.

Budynek będący przedmiotem inwestycji jest obiektem przedwojennym, ale nie podlega ochronie konserwatorskiej, tym samym nie jest wpisany do rejestru obiektów zabytkowych.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- remont świetlicy wiejskiej:

- ✗ remont dachu, sufitu, podłogi
- ✗ wymiana instalacji elektrycznej,
- ✗ remont toalety (na zewnątrz budynku),
- ✗ montaż instalacji CO,
- ✗ malowanie ścian wewnętrznych,
- ✗ zagospodarowanie otoczenia świetlicy wiejskiej (utworzenie chodnika przed świetlicą, ogrodzenie terenu, posadzenie krzewów ozdobnych)

- wyposażenie świetlicy wiejskiej:

- ✗ zakup stołów – szt. 10,
- ✗ zakup krzeseł – szt. 40,
- ✗ zakup karniszy i firan,
- ✗ zakup rolet,
- ✗ zakup wieszaków na ubrania,
- ✗ zakup regałów drewnianych, zamykanych
- ✗ zakup czajnika elektrycznego,
- ✗ zakup szklanek, talerzyków (50 kpl)
- ✗ zakup kuchenki mikrofalowej
- ✗ wyposażenie świetlicy w gry i zestawy edukacyjne dla dzieci (gry planszowe, wydawnictwa i publikacje),
- ✗ stoły z piłkarzykami – szt. 1

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ dorośli, dzieci i młodzież z Osiniaka – Piotrowo i okolicznych miejscowości
- ✗ w sezonie turystycznym również turyści odwiedzający tę okolicę

Zadanie: 1.2. Utworzenie placu zabaw dla dzieci

1. Opis stanu istniejącego:

Obecnie na terenie miejscowości Osiniak – Piotrowo nie ma placu zabaw dla dzieci. Młodzi ludzie i dzieci nie mają więc możliwości korzystania z profesjonalnego sprzętu i infrastruktury sportowej. Taka sytuacja powoduje, iż dzieci mają gorszą kondycję fizyczną, więcej czasu spędzają bez ruchu, co prowadzi do powstawania wad postawy. Sąsiedztwo drogi stwarza duże niebezpieczeństwo. Mieszkańcy Osiniaka – Piotrowo w trosce o dobro i bezpieczeństwo swoich pociech chcą utworzyć plac zabaw, który z pewnością stworzy lepsze warunki do rozwoju prosportowych nawyków wśród młodych ludzi, wpłynie pozytywnie na integrację środowiska lokalnego oraz przyczyni się do zmniejszenia liczby dzieci z wadami postawy. Inwestycja podniesie atrakcyjność turystyczną obszaru. Usytuowanie placu zabaw nieopodal świetlicy wiejskiej oraz miejsca spotkań dla mieszkańców pozytywnie wpłynie na kształtowanie właściwych relacji wśród społeczności wsi.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- ✗ wyrównanie terenu,
- ✗ zasianie trawy,
- ✗ zakup i montaż urządzeń zabawowych dla dzieci (piaskownica, zjeżdżalnia, huśtawki, równoważnia, karuzela, itp.), wszystkie urządzenia będą nowoczesne i bezpieczne – co będą potwierdzały stosowne certyfikaty,
- ✗ ogrodzenie placu zabaw,
- ✗ zakup i montaż elementów dodatkowych (ławeczki drewniane, kosze na śmieci).

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ dzieci i młodzież z Osiniaka - Piotrowo i okolicznych miejscowości
- ✗ w sezonie turystycznym również turyści odwiedzający tę okolicę

Zadanie: 1.3. Utworzenie plenerowego miejsca spotkań dla dorosłych

1. Opis stanu istniejącego:

Osiniak - Piotrowo to w przeważającej części ludzie młodzi, w wieku produkcyjnym.

W pobliżu świetlicy wiejskiej znajduje się znakomity plac do zagospodarowania pod miejsce spotkań w plenerze. Usytuowanie planowanej inwestycji w pobliżu placu zabaw dla dzieci podniesie atrakcyjność wsi. Organizacja imprez plenerowych wymaga posiadania odpowiedniej infrastruktury. Społeczność wsi jak i goście bardzo chętnie skorzystają z możliwości organizacji i uczestnictwa w imprezach pod warunkiem, że będą do tego spełnione odpowiednie warunki. Dla pełnego wykorzystania tego miejsca niezbędne jest postawienie wiat wyposażonych w stoły i ławki oraz utworzenie miejsca na grill i ognisko.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- ✗ wyrównanie terenu,
- ✗ posianie trawy,
- ✗ zakup i zasadzenie sadzonek krzewów ozdobnych i kwiatów,
- ✗ zakup i montaż wiat wyposażonych w ławki i kosze na śmieci,
- ✗ urządzenie miejsca na grill i ognisko.

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ młodzież i osoby dorosłe z Osiniaka – Piotrowo i okolicznych miejscowości
- ✗ w sezonie turystycznym również turyści odwiedzający tę okolicę

Zadanie: 1.4. Zakup i montaż tablicy informacyjnej

1. Opis stanu istniejącego:

Obecnie we wsi zamontowana jest tablica informacyjna magnetyczna, odkryta. Warunki atmosferyczne (wiatr, deszcz, śnieg) uniemożliwiają zamieszczanie na niej informacji. Wieś jest rozciągnięta wzdłuż drogi, zamontowanie tablicy w centralnym miejscu, przy sklepie spożywczym umożliwi wszystkim mieszkańcom skuteczny dostęp do informacji.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- ✗ zakup tablicy informacyjnej, zamykanej (drzwi tablicy z pleksy)
- ✗ montaż tablicy informacyjnej

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ młodzież i osoby dorosłe z Osiniaka - Piotrowo i okolicznych miejscowości
- ✗ w sezonie turystycznym również turyści odwiedzający tę okolicę

Zadanie: 2.1 Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży

1. Opis stanu istniejącego:

Zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży z gminy Ruciane – Nida organizowane są w placówkach szkolnych, tj. w szkole w Wojnowie i w Rucianem – Nidzie. Dzieci ze wsi Osiniak – Piotrowo ze względu na zaplanowane godziny dojazdu ze szkoły nie mogą korzystać z tej formy organizacji czasu wolnego. We wsi Osiniak - Piotrowo mieszka 53 dzieci. Brak jest we wsi możliwości atrakcyjnego spędzenia czasu w świetlicy wiejskiej, ogródka jordanowskiego, w związku z czym dzieciom pozostaje zabawa „pod chmurką”.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

✗ zajęcia pozalekcyjne w świetlicy (pod opieką instruktora):

1. świetlica terapeutyczna dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym,
2. wspólne z rodzicami czytanie książek – konkursy na ilustrację wykonaną przez całą rodzinę najciekawszej książki,
3. gry sportowe (tenis stołowy, piłkarzyki)
4. nauka samopomocy,

✗ wspólne rodzinne spędzanie czasu w ogródku jordanowskim integrujące dzieci i ich rodziców

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ młodzież i osoby dorosłe z Osiniaka – Piotrowo i okolicznych miejscowości
- ✗ w sezonie turystycznym również turyści odwiedzający tę okolicę

Zadanie: 2.2 Organizacja kursów i szkoleń dla dorosłych

1. Opis stanu istniejącego:

Obecnie mieszkańcy mają ograniczoną możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji. Po roku 1989 – wraz z początek transformacji ustrojowej następował zanik organizacji mieszkańców wsi i małych miasteczek. W skutek tego wcześniej prężnie działające organizacje zrzeszające znaczną liczbę mieszkańców zaczęły podupadać, a budynki, którymi się tak chętnie opiekowali, zaczęły niszczyć. Ludzie zajęci przystosowywaniem się do

zmieniającej się sytuacji przestali interesować się otoczeniem. Akcesja do Unii Europejskiej przyniosła zmiany również społeczne, zaczyna promować się aktywność i przedsiębiorczość. Mieszkańcy Osiniaka – Piotrowo obserwują te zmiany, dostrzegają potrzebę zmieniania swojego otoczenia (modernizacji gminnej świetlicy, utworzenia miejsca spotkań) także przy wykorzystaniu środków z funduszy unijnych lub z innych źródeł zewnętrznych. Chcą, aby ta pomoc objęła zarówno ich jak i ich miejscowość. Zdają sobie sprawę, że bez podniesienia swojej wiedzy nie będą mogli skutecznie znaleźć się w otaczającej ich nowej rzeczywistości. Chcą się uczyć, by pomóc sobie i swoim dzieciom.

Rynek pracy wymusza konieczność podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych i niejednokrotnie zmusza do przekwalifikowania. By móc się na nim znaleźć niezbędna jest wiedza, której wszyscy mieszkańcy Osiniaka - Piotrowo nie mają.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

✗ Kursy i szkolenia dla mieszkańców w świetlicy w zakresie:

1. technik aktywnego poszukiwania pracy,
2. komunikacji społecznej, asertywności,
3. kształtowania właściwych postaw społecznych,
4. nauki języków obcych,
5. robótki ręczne,
6. wikliniarstwo.

Szkolenia prowadzone będą przez specjalistów. W zakresie ich organizacji oraz pozyskiwania trenerów planuje się współpracę samorządu Rucianego – Nidy z Powiatowym Urzędem Pracy, Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Kultury w Rucianem – Nidzie, Warmińsko – Mazurskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Olsztynie (Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Pisz), organizacjami kobiecymi i innymi instytucjami zajmującymi się szkoleniami.

3. Beneficjenci ostateczni:

✗ Mieszkańcy z terenu miasta i gminy Ruciane – Nida, w szczególności Osiniaka – Piotrowo

Zadanie: 2.3 Organizacja spotkań integrujących społeczność lokalną

1. Opis stanu istniejącego:

Społeczność Osiniaka - Piotrowo jest stosunkowo zgrana i zżyta. Ze względu na stosunkowo niewielką liczbę mieszkańców nie obserwuje się takich ludzkich reakcji jak zawiść, niechęć i brak szacunku dla innych. Brak w Osiniaku - Piotrowo zorganizowanych spotkań integrujących społeczność lokalną, podczas których mieszkańcy mogliby biesiadować całymi rodzinami. Dorośli mieszkańcy starają się zapewnić w miarę swoich możliwości bezpieczne miejsca spotkań dla swoich dzieci. Nie są to jednak obszary, które można by uznać za odpowiednie do wspólnego spędzania czasu. Brak wyznaczonego bezpiecznego miejsca, ławek do siedzenia, piaskownicy dla dzieci, toalety w pobliżu powoduje, że we wsi nie ma spotkań integrujących. Rodziny zamykają się na swoich posesjach, które nie mogą pomieścić większej ilości osób.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- ✗ Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej,
- ✗ Utworzenie plenerowego miejsca spotkań dla mieszkańców,
- ✗ Utworzenie placu zabaw dla dzieci

Realizacja tych zadań pozwoli mieszkańcom zrealizować wiele inicjatyw integrujących społeczność lokalną ale również integrujących rodziny. Mieszkańcy za ważne uznali organizowanie corocznych imprez, takich jak:

- ✗ Sylwester,
- ✗ Dzień dziecka
- ✗ Coroczny Rodzinny Festyn, połączony z rodzinnymi zawodami na najbardziej zgraną rodzinę
- ✗ Andrzejki
- ✗ Mikołajki

Większość imprez planuje się włączyć do kalendarza imprez gminnych zamieszczanego na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Ruciane – Nida i w materiałach promocyjnych gminy.

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ Mieszkańcy z terenu miasta i gminy Ruciane – Nida, w szczególności Osiniaka - Piotrowo
- ✗ Turyści,
- ✗ Mieszkańcy sąsiednich gmin

Zadanie: 2.4 Nauka przedsiębiorczości – edukacja w zakresie adaptacji zmian

1. Opis stanu istniejącego:

Wśród mieszkańców Osiniaka - Piotrowo nie prowadzących gospodarstw rolnych panuje obawa przed samozatrudnieniem wynikająca z niewiedzy, braku wiary w swoje możliwości lub bezradności. Atrakcyjnie położona miejscowość, z walorami dziedzictwa kulturowego ma ogromne szanse na rozwój turystyki, w szczególności agroturystyki.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- ✗ Organizacja w świetlicy spotkań szkoleniowych na temat możliwości samozatrudnienia:

1. wymogi formalne, jakie spełnić trzeba otwierając działalność gospodarczą,
2. instrumenty finansowe – czyli jak i jakie płacić podatki i składki ubezpieczeniowe,
3. możliwości uzyskania wsparcia finansowego na rozpoczęcie działalności – dostępne źródła, wymogi, jakie trzeba spełnić ubiegając się o dofinansowanie działalności.

- ✗ Organizacja w świetlicy szkoleń dotyczących możliwości różnicowania w kierunku działalności nierolniczej, w tym wsparcia inwestycji związanych z podejmowaniem lub rozwojem działalności pozarolniczej przez rolników i członków ich rodzin, w dziedzinie usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem,

Szkolenia prowadzone będą przez specjalistów. W zakresie ich organizacji oraz pozyskiwania trenerów planuje się współpracę samorządu Rucianego - Nidy z Powiatowym Urzędem Pracy, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Urzędem Skarbowym, Wojewódzkim i Powiatowym Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego i innymi instytucjami zajmującymi się szkoleniami w zakresie przedsiębiorczości.

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ Mieszkańcy z terenu miasta i gminy Ruciane – Nida, w szczególności Osiniaka – Piotrowo

Zadanie: 3.1. Budowa traktu pieszego w miejscowości

1. Opis stanu istniejącego:

Przez Osiniak - Piotrowo przebiegają drogi o nawierzchni asfaltowej. Drogi te stanowią możliwość komunikacji mieszkańców – szkoła, sklep, ośrodek zdrowia, poczta. Wzmożony ruch na drogach obserwowany w ostatnich latach skutkuje wzrostem zagrożenia wypadkami drogowymi z udziałem pieszych. W Osiniaku - Piotrowo brak jest traktów pieszych, przez co wzrasta zagrożenie wypadkami. Ogródek jordanowski, plenerowe miejsce spotkań, świetlica wiejska usytuowane będą po jednej stronie drogi. Utworzenie traktu pieszego (chodnika z polbruku) przyczyni się do podniesienia bezpieczeństwa drogowego w miejscowości oraz znacznie zwiększy atrakcyjność zamieszkania i turystyczną obszaru sołectwa.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

✗ Budowa traktu pieszego w miejscowości:

1. wyrównanie i utwardzenie terenu,
2. zakup i ułożenie kostki brukowej,
3. przygotowanie podłoża,
4. zakup i ułożenie obrzeży.

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ Mieszkańcy z terenu miasta i gminy Ruciane – Nida, w szczególności Osiniaka - Piotrowo
- ✗ Turyści,
- ✗ Mieszkańcy sąsiednich gmin

Zadanie: 3.2. Budowa kanalizacji

1. Opis stanu istniejącego:

W Osiniaku - Piotrowo nie ma kanalizacji. Część mieszkańców nie ma w kuchni odpływu wody ani sanitariatów. Posiadanie indywidualnych zbiorników na nieczystości stałe, tzw. szamb podnosi również koszty ponoszone w związku z odbiorem nieczystości i transportem ich do oczyszczalni ścieków. Szamba często są nieszczelne, co ujemnie wpływa na stan środowiska naturalnego. Rozwój przedsiębiorczości i działalności okołoturystycznej (np. gospodarstwa agroturystyczne) wymaga rozwiniętej infrastruktury sanitarnej.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- ✗ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej
- ✗ Wykonanie przyłączy do gospodarstw domowych

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ Mieszkańcy Osiniaka – Piotrowo
- ✗ Turyści,

Zadanie: 3.3. Uzupelnienie oświetlenia wsi

1. Opis stanu istniejącego:

Osiniak - Piotrowo nie jest w pełni oświetlony, we wsi brakuje lamp. W okresie zimowym ze względu na szybko zapadający zmrok mieszkańcy rzadko wychodzą ze swoich domów na spotkania z innymi osobami. Istnieje zagrożenie, że taka sytuacja doprowadzi do dalszej ich alienacji. Pełne oświetlenie całej miejscowości zwiększy bezpieczeństwo mieszkańców oraz jednocześnie atrakcyjność zamieszkania.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- ✗ Oświetlenie Osiniaka - Piotrowo
 - Uzyskanie zgody Zakładu Energetycznego
 - Instalacja lamp

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ Mieszkańcy Osiniaka - Piotrowo
- ✗ Turyści,

Zadanie: 3.4. Infrastruktura turystyczna – oznakowanie tras rowerowych (tablice)

1. Opis stanu istniejącego:

Osiniak - Piotrowo to bardzo atrakcyjnie położona miejscowość w gminie Ruciane – Nida. Wieś leży na szlaku przyrodniczo-turystycznym. Dziedzictwo kulturowe, pomniki przyrody sprzyjają rozwojowi turystyki. Szlak turystyczny jest oznakowany, jednak niedostatecznie. Brak jest tablic informujących o możliwości zwiedzenia atrakcyjnych miejsc, korzystania ze sprzętu turystycznego, lokalizacji gospodarstw agroturystycznych i miejsc

gastronomicznych.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- ✗ Zakup i montaż tablic – oznakowania tras turystycznych

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ Turyści,

Zadanie: 3.5. Budowa przystanku autobusowego we wsi

1. Opis stanu istniejącego:

Obecnie w Osiniaku – Piotrowo nie ma zadaszonego przystanku autobusowego, mieszkańcy tej części wsi a szczególnie dzieci dojeżdżające do szkoły często mokną na deszczu w czasie oczekiwania na szkolny gimbus. Złożono wniosek o utworzenie stałej linii autobusowej Szczytno-przez Osiniak – Pisz, do czasu jej utworzenia mieszkańcy chcieliby by przystanek powstał.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- ✗ Budowa przystanku autobusowego we wsi

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ Turyści,

Zadanie: 4.1. Renowacja zabytkowych cmentarzy we wsi

1. Opis stanu istniejącego:

W Osiniaku - Piotrowo zlokalizowane są cztery cmentarze, w tym dwa wpisane do rejestru zabytków (miejsce pochówku staroobrzędowców przy lokalu mieszkalnym i ewangelicki). Jeden z czterech cmentarzy znajduje się na terenie Lasów Państwowych. Zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi wymaga renowacji tych cmentarzy. Zachowały się krzyże, nagrobki, jednak w opłakanym stanie technicznym.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- ✗ Renowacja cmentarzy we wsi:

- ✗ Oczyszczenie terenu,
- ✗ Wycięcie krzaków,
- ✗ Remont nagrobków,
- ✗ Uczytelnienie tablic,
- ✗ Ogrodzenie,
- ✗ Oznakowanie cmentarzy.

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ Mieszkańcy Osiniaka – Piotrowo,
- ✗ Rodziny pochowanych, zamieszkujące dziś przeważnie w Niemczech,
- ✗ Turyści.

Zadanie: 4.2. Promocja dziedzictwa kulturowego wsi

1. Opis stanu istniejącego:

Walory kulturowe wsi wartę są zachowania i promocji. Promocja to nic innego jak informacja, dobra informacja to najlepsza promocja. Osiniak – Piotrowo potrzebuje rzetelnej i pełnej informacji niezbędnej do rozwoju turystyki, a przede wszystkim tożsamości kulturowej. Przez szacunek dla mieszkających tu wcześniej: starowierców i ewangelików, wzrośnie również szacunek mieszkańców Osiniaka – Piotrowo do samych siebie.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- ✗ Promocja dziedzictwa kulturowego wsi:
 1. Informacje o wsi na stronie internetowej gminy Ruciane - Nida,
 2. Materiały promocyjne dotyczące Osiniaka - Piotrowo i innych wiosek starowierców.

3. Beneficjenci ostateczni:

- ✗ Mieszkańcy Osiniaka - Piotrowo,
- ✗ Rodziny pochowanych, zamieszkujące dziś przeważnie w Niemczech,
- ✗ Turyści.

Rozdział VI Harmonogram wdrażania planu wraz z kosztorysem (zł)

Zadanie		Czas realizacji/koszty						
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PRIORYTET I ATRAKCYJNOŚĆ ZAMIESZKANIA								
1.1.	Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej			43tys				
1.2.	Utworzenie placu zabaw dla dzieci				15tys			
1.3.	Utworzenie miejsca spotkań dla dorosłych					10tys		
1.4.	Zakup i montaż tablicy informacyjnej we wsi		700					
PRIORYTET II ROZWÓW ZASOBÓW LUDZKICH								
2.1.	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży		4tys	4tys	4tys	4tys	4tys	4tys
2.2.	Organizacja kursów i szkoleń dla dorosłych		4tys		4tys		4tys	
2.3.	Organizacja spotkań integrujących społ. lokalną		4tys	4tys	4tys	4tys	4tys	4tys
2.4.	Nauka przedsiębior.-edukacja w zakr. adaptacji zmian			4tys		4tys		4tys
PRIORYTET III INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I ŚRODOWISKO								
3.1.	Budowa traktu pieszego w miejscowości				60tys			

Plan Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

3.2.	Budowa kanalizacji			800tys	.			
3.3	Uzupełnienie oświetlenia wsi				30tys			
3.4	Infrastruktura turyst. – oznak. tras rower.			2tys.				2tys.
3.5	Budowa przystanku autobusowego we wsi			15tys.				
PRIORYTET IV OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO WSI								
4.1	Renowacja zabytkowych cmentarzy we wsi		10tys.			10tys.		
4.2	Promocja dziedzictwa kulturowego wsi		2tys.			2tys.		

Rozdział VII Promocja i monitoring Planu Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Promocja Planu Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Promocja Planu, której zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Planu Rozwoju Osiniaka - Piotrowo wśród przyszłych beneficjentów, wykonawców i decydentów, opierać się będzie o trzy formy komunikacji:

1. Internet
2. Prasa lokalna i centralna
3. Promocja i reklama bezpośrednia

Internet będzie głównym dostawcą informacji o Planie Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo. W witrynie internetowej Rucianego - Nidy zostaną umieszczone informacje o planach odnowy wsi w gminie. Internet służyć będzie również komunikacji pomiędzy bezpośrednio odpowiedzialnym za wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo (Urzędem Miasta i Gminy Ruciane – Nida) a zainteresowanymi podmiotami samorządowymi i biznesowymi.

Prasa lokalna i centralna służyć będzie jedynie upowszechnianiu informacji w różnych kręgach potencjalnych beneficjentów i wykonawców Planu Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo o istnieniu takiego dokumentu i sposobie jego monitorowania i wdrażania, kierując do źródła informacji, jakim będzie internet.

Promocja i reklama bezpośrednia będzie skierowana do wybranych, potencjalnych wykonawców, inwestorów zidentyfikowanych na podstawie analizy przedsięwzięć inwestycyjnych zawartych w Planie Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo .

Powyższa promocja i reklama polegać będzie na bezpośrednim zapraszaniu do negocjacji wybranych podmiotów, mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zamierzeń Planu.

Monitorowanie Planu Odnowy Miejscowości Osiniak - Piotrowo

Realizacja założeń Planu będzie monitorowana przez Radę Sołecką wsi, Sołtysa oraz Gminę. Będzie się to odbywać poprzez:

- ✗ zabezpieczanie w corocznym budżecie gminy środków finansowych na realizację zadań ujętych w planie na kolejne lata (zgodnie z harmonogramem),
- ✗ strona internetowa Rucianego - Nidy, na której będą informacje dotyczące realizacji poszczególnych zadań zapisanych w planie oraz – poprzez tzw. księgę gości – możliwość komunikowania się zainteresowanych w stron.
- ✗ tablica informacyjna we wsi Osiniak - Piotrowo (na której umieszczane będą na bieżąco informacje o podejmowanych inicjatywach i realizowanych inwestycjach)
- ✗ dokumentacja z odbioru robót poszczególnych inwestycji.

Spółeczność wiejska będzie się komunikowała poprzez wspólne spotkania wiejskie.

Z uwagi na stosunkowo niewielką liczbę mieszkańców Osiniaka - Piotrowo można mieć pewność, że informacje dotrą do wszystkich, a także, że każdy mieszkaniec będzie mógł monitorować zakres oraz stopień wdrażania planu.

Kontakt pomiędzy wsią a Gminą będzie zachowany poprzez Sołtysa, Radę Sołecką oraz aktywnych mieszkańców Osiniaka - Piotrowo.